

पत्राचार पाठ्यक्रम विभाग
ପତ୍ରାଚାର ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ବିଭାଗ
केंद्रीय हिंदी निदेशालय
କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ହିନ୍ଦୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ

हिंदी सर्टिफिकेट पाठ्यक्रम (ओड़िआ माध्यम)
ହିନ୍ଦୀ ସାର୍ଟିଫିକେଟ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ (ଓଡ଼ିଆ ମାଧ୍ୟମ)

उत्तर पत्र 1-4

ଉତ୍ତର-ପତ୍ର 1-4

ଉତ୍ତର-ପତ୍ର ପ୍ରାପ୍ତିର ତାରିଖ { ଛାତ୍ର / ଛାତ୍ରୀ : .....
ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ : .....

प्राप्तांक ପ୍ରାପ୍ତାଙ୍କ	1	..... / 20	2	..... / 20	3	..... / 20	4	..... / 20

ଆମ ସହିତ ପତ୍ର ବିନିମୟ ପାଇଁ ସର୍ବଦା ନିଜ ରୋଲ ନମ୍ବର ଲେଖ

कृपया छात्र अपना रोल नंबर एवं पता नीचे लिखें।
ନିମ୍ନ ସୂଚନା ପୂରଣ କର

रोल नं.
ରୋଲ ନଂ.

छात्र की मातृभाषा .....
ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କ ମାତୃଭାଷା

कु./श्रीमती/श्री/ कु./ଶ୍ରୀମତୀ/ଶ୍ରୀ .....
पता / ଠିକଣା .....

..... पिन / ପିନ

मूल्यांकन के लिए उत्तर पत्र इस पते पर भेजे :	ଉତ୍ତର-ପତ୍ର ପଠାଇବାର ଠିକଣା :
उप निदेशक पत्राचार पाठ्यक्रम विभाग केंद्रीय हिंदी निदेशालय पश्चिमी खंड - VII रामकृष्णपुरम नई दिल्ली - 110066 (भारत)	The Deputy Director Dept. of Correspondence Courses Central Hindi Directorate West Block - VII Rama Krishna Puram New Delhi - 110066 [INDIA]

ଉତ୍ତର-ପତ୍ରରେ ଉତ୍ତର ଲେଖିବା ପୂର୍ବରୁ ପାଠଟି ମନଦେଇ ପଢ଼ ।

ଅନୁଶୀଳନ1 - 1

ନିମ୍ନଲିଖିତ ବର୍ଣ୍ଣଗୁଡ଼ିକ ସମାନ ଆକାରରେ ଲେଖ । ବର୍ଣ୍ଣର ଶିରୋରେଖା ବିନ୍ଦୁ ଚିହ୍ନଟି ଅଂଶ ଉପର ରହିବା ଉଚିତ ।

ର	.....	.....	ବ	.....	.....
ସ	.....	.....	କ	.....	.....
ଖ	.....	.....	ଗ	.....	.....
ଶ	.....	.....	ମ	.....	.....
ଏ	.....	.....	ଭ	.....	.....
ଐ	.....	.....	ନ	.....	.....
ଓ	.....	.....	ଡ	.....	.....
ଠ	.....	.....	ଢ	.....	.....
ଅ	.....	.....	ଢ	.....	.....
ଆ	.....	.....	ଝ	.....	.....
ଓ	.....	.....	ଞ	.....	.....
ଔ	.....	.....	ଟ	.....	.....
ଋ	.....	.....	ଠ	.....	.....

ଅନୁଶୀଳନ1 - 2

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ସ୍ପଷ୍ଟଭାବରେ ଲେଖ ।

रस	.....	.....	.....	.....
और	.....	.....	.....	.....
ऐसे	.....	.....	.....	.....
कौन	.....	.....	.....	.....
डमरू	.....	.....	.....	.....
खून	.....	.....	.....	.....
शिखर	.....	.....	.....	.....

हमारा	.....	.....	.....	.....
इनाम	.....	.....	.....	.....
ईसाई	.....	.....	.....	.....
सड़क	.....	.....	.....	.....
गुरु	.....	.....	.....	.....
झाड़ी	.....	.....	.....	.....
कैसे	.....	.....	.....	.....
भगवान	.....	.....	.....	.....
रूस	.....	.....	.....	.....

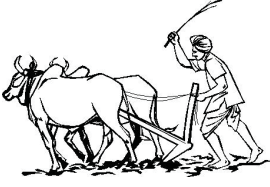
ଅନୁଶୀଳନୀ - 3

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ଦେବନାଗରୀ ଲିପିରେ ଲେଖ ।

କାଳୀ	.....	.....	.....	.....
ଖାଳୀ	.....	.....	.....	.....
ଉତ୍ସ	.....	.....	.....	.....
ସଢ଼କ	.....	.....	.....	.....
ବୀମାରୀ	.....	.....	.....	.....
ଐନକ	.....	.....	.....	.....
ଆକାଶ	.....	.....	.....	.....
ଜନୀ	.....	.....	.....	.....
ନୱାବ	.....	.....	.....	.....
ଭାଉ	.....	.....	.....	.....
ଆଇଏ	.....	.....	.....	.....
ଶୂରଞ୍ଜୀର	.....	.....	.....	.....
ଡାକୁ	.....	.....	.....	.....
ଗଡ଼ବଡ଼	.....	.....	.....	.....

ଅନୁଶୀଳନ - 4

ନିମ୍ନ ଚିତ୍ରଗୁଡ଼ିକର ନାମ ଦେବନାଗରୀ ଲିପିରେ ଲେଖ ।

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ଅନୁଶୀଳନ - 5

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ହିନ୍ଦୀରେ ଅନୁବାଦ କରି ଦେବନାଗରୀ ଲିପିରେ ଲେଖ ।

ରାସ୍ତା ..... କିଏ .....

ମୋର ..... ନାମ .....

ଗାଡ଼ୀ ..... ବେଦନା .....

ପଶମ ..... ବୁଦ୍ଧା .....

କିପରି ..... ବଡ଼ .....

କୋଠରି ..... ସହର .....

ଅନୁଶୀଳନ - 6

ଭୁଲ କି ଠିକ୍ ଲେଖ ।

(i) "ଝ" ର ମାତ୍ରା ବ୍ୟଞ୍ଜନ ବାମରେ ସଂଯୁକ୍ତ ହୁଏ । .....

(ii) 'अ' କୁ ଛାଡ଼ି ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ସ୍ଵରର ଅଲଗା ଚିହ୍ନ ରହିଛି । ଏହାକୁ ମାତ୍ରା କୁହାଯାଏ । .....

- (iii) 'आ' ର କୌଣସି ମାତ୍ରା ନାହିଁ । .....
- (iv) 'र' ବ୍ୟଞ୍ଜନ ତଳେ उ ଓ ऊ ର ମାତ୍ରା ଦିଆଯାଏ । .....
- (v) 'ओ' ର ମାତ୍ରାର ଗୋଟିଏ ଲମ୍ବରେଖା ଓ ଶିରୋରେଖା ଉପରେ ଗୋଟିଏ ବିଭେଦକ ଚିହ୍ନ ଦିଆଯାଏ । .....
- (vi) 'ए' ଓ 'औ' ର ସମାନ ପ୍ରକାରର ମାତ୍ରା ଥାଏ । .....

ଅନୁଶୀଳନ- 7

ନିମ୍ନଲିଖିତ ବର୍ଣ୍ଣ ଯୁଗ୍ମ ବଡ଼ ପାଟିରେ ପଢ଼ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ବର୍ଣ୍ଣକୁ ନେଇ ଗୋଟିଏ ଶବ୍ଦ ଗଠନ କର ।

ए - ऐ	.....	स - श	.....
ओ - औ	.....	क - ख	.....
म - भ	.....	अ - आ	.....
व - ब	.....	इ - ई	.....
ड - ढ	.....	ह - ड	.....

ଅନୁଶୀଳନ- 8

ନିମ୍ନଲିଖିତ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଖିକରି ପୁଣି ଥରେ ଲେଖ ।

- (i) मेरा नाम रमेश है। .....
- (ii) वह अखबार है। .....
- (iii) खिड़की बड़ी है। .....
- (iv) आपका कमरा कैसा है? .....
- (v) आइए और कहानी सुनिए। .....

ମତବ୍ୟ ଓ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ

1. ଉଚ୍ଚତି ଆବଶ୍ୟକ

(କ) ବନାନ

(ଖ) ବ୍ୟାକରଣ ବିନ୍ଦୁ

(ଗ) ସଂରଚନା

2. ଉତ୍ତର ପତ୍ରର ସାଧାରଣ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ

ଚମତ୍କାର	ଅତି ଉତ୍ତମ	ଉତ୍ତମ	ଭଲ	ଖରାପ (ଉଚ୍ଚତି ଆବଶ୍ୟକ)

ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକାରୀଙ୍କ ନାମ

ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକାରୀଙ୍କ ସ୍ୱାକ୍ଷର ଓ ତାରିଖ

ଅନୁଶୀଳନ1 - 1

ନିମ୍ନଲିଖିତ ବର୍ଣ୍ଣଗୁଡ଼ିକ ସମାନ ଆକାରରେ ଲେଖ । ବର୍ଣ୍ଣର ଶିରୋରେଖା ବିନ୍ଦୁ ରେଖା ଉପରେ ରହିବା ଉଚିତ ।

ପ	.....	ଟ	.....
ଷ	.....	ଠ	.....
ଫ	.....	ଡ	.....
ଫ	.....	ଢ	.....
ण	.....	द	.....
क्ष	.....	श्र	.....
च	.....	घ	.....
ज	.....	ध	.....
ज़	.....	छ	.....
ञ	.....	य	.....
त	.....	थ	.....
त्र	.....	ऋ	.....
ल	.....	च	.....

ଅନୁଶୀଳନ1 - 2

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ପଢ଼ି ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଖାଲି ସ୍ଥାନରେ ତାରି ଥର ଲେଖ ।

पानी	.....
विशेष	.....
सफलता	.....
घर	.....
हाथी	.....
बाज़ार	.....

अमरुद	.....	.....	.....	.....
पपीता	.....	.....	.....	.....
मछली	.....	.....	.....	.....
विज्ञान	.....	.....	.....	.....
परिश्रम	.....	.....	.....	.....
ऋषि केश	.....	.....	.....	.....
अमृत	.....	.....	.....	.....
कारण	.....	.....	.....	.....
फूफा जी	.....	.....	.....	.....

ଅନୁଶୀଳନୀ - 3

ଖାଲି ସ୍ଥାନରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ପୂରି ଲେଖ ।

शहर	.....	.....	मजदूर	.....	.....
भैया	.....	.....	त्रिपुरा	.....	.....
बोलना	.....	.....	शिक्षक	.....	.....
अकबर	.....	.....	पढ़ना	.....	.....
हरियाणा	.....	.....	कठिन	.....	.....
कृपया	.....	.....	आधा	.....	.....
भाषा	.....	.....	ज्ञानी	.....	.....

ଅନୁଶୀଳନୀ - 4

ଭୁଲ କି ଠିକ୍ ଲେଖ ।

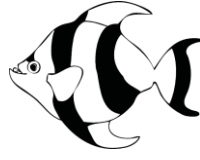
- (କ) ऋ ଗୋଟିଏ ବ୍ୟଞ୍ଜନ, ଏହାର କୌଣସି ମାତ୍ରା ନାହିଁ । .....
- (ଖ) फ़ ଓ ज ମୂଳତଃ ଆଗତ ବର୍ଣ୍ଣ । .....
- (ଗ) क्ष ଟି କ୍ + ଷ ର ସଂଯୁକ୍ତ ରୂପ । .....
- (ଘ) ज ଓ ड ଆଧୁନିକ ହିନ୍ଦୀରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ ନାହିଁ । .....
- (ଙ) ड़ ଓ ढ़ କେବେ ବି ଶବ୍ଦର ଆରମ୍ଭରେ ଆସେ ନାହିଁ । .....

ଅନୁଶୀଳନ - 5

ଚିତ୍ରକୁ ଚିହ୍ନି ତା'ର ନାମ ଦେବନାଗରୀ ଲିପିରେ ଲେଖ ।

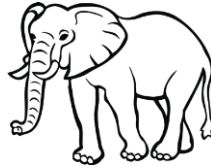
.....

.....

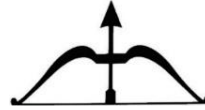
.....

.....

.....

.....

ଅନୁଶୀଳନ - 6

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ହିନ୍ଦୀରେ ଅନୁବାଦ କର :

ଶିକ୍ଷା	.....	ଜ୍ଞାନ	.....
ଦୋକାନ	.....	ଆଉ ଥରେ	.....
ଗୋଲାପ	.....	ଚେରୁଲ	.....
ଥାଳି	.....	ବହି	.....
ଫଳ	.....	ବୁଝିବା	.....

ଅନୁଶୀଳନ - 7

ବର୍ଣ୍ଣ ଯୁଗ୍ମକୁ ବଡ଼ ପାଟିରେ ପଢ଼ି ପ୍ରତ୍ୟେକ ବର୍ଣ୍ଣରେ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ ଶବ୍ଦ ଗଠନ କର ।

ଘ - ଘ	.....	ଜ - ଙ	.....
ଯ - ଥ	.....	ଫ - ଫ	.....
ଢ - ଢ	.....	ଶ୍ର - ଟ୍ର	.....

ଅନୁଶୀଳନୀ - ୮

ନିମ୍ନଲିଖିତ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ଦେବନାଗରୀ ଲିପିରେ ଲେଖ :

ଏକ	ଛଅ	ଦଶ .....
ଦୁଇ	ସାତ	ଏକଶହ .....
କୋଡ଼ିଏ	ଚାରି	ସାଠିଏ .....
ଏଗାର	ଆଠ	ତିରିଶ .....

ଅନୁଶୀଳନୀ - ୯

ନିମ୍ନଲିଖିତ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଆଉ ଥରେ ଲେଖ :

ମੇରେ ଘର ଆଇଁ।	.....
ଆପ ପାନୀ ଲୀଜିଈ।	.....
ଥୋଢ଼ି ଦେର ବୈଠିଈ।	.....
ରାଘବ କା ଲଢ଼କା ଗଣିତ ପଢ଼ତା ହୈ।	.....
ଛତ ପର କପଡ଼େ ସୁଖାଓ।	.....
ମେଜ ପର ଧୂଲ ହୈ, ସାଫ କରୋ।	.....
ଦୁକାନ ସେ ଆଟା, ଦାଲ ଓଈର ଚାବଲ ଖରୀଦୋ।	.....

ମତବ୍ୟ ଓ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ

1. ଉଚ୍ଚତି ଆବଶ୍ୟକ

(କ) ବନାନ

(ଖ) ବ୍ୟାକରଣ ବିନ୍ଦୁ

(ଗ) ସଂରଚନା

2. ଉତ୍ତର ପତ୍ରର ସାଧାରଣ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ

ଚମତ୍କାର	ଅତି ଉତ୍ତମ	ଉତ୍ତମ	ଭଲ	ଖରାପ (ଉଚ୍ଚତି ଆବଶ୍ୟକ)

ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକାରୀଙ୍କ ନାମ

ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକାରୀଙ୍କ ସ୍ୱାକ୍ଷର ଓ ତାରିଖ

ଅନୁଶୀଳନ - 1

ନିମ୍ନଲିଖିତ ବର୍ଣ୍ଣଗୁଡ଼ିକ ସମାନ ଆକାରରେ ଲେଖ । ବର୍ଣ୍ଣର ଶିରୋରେଖା ବିନ୍ଦୁ ରେଖା ଉପରେ ରହିବା ଉଚିତ ।

अँ	.....	किं	.....
आँ	.....	कीं	.....
इँ	.....	कुं	.....
ईँ	.....	कूँ	.....
उ	.....	कें	.....
ऊँ	.....	कैं	.....
एँ	.....	कोँ	.....
ऐँ	.....	कौँ	.....
औँ	.....	अं	.....
औँ	.....	इं	.....
कँ	.....	उं	.....
काँ	.....	आं	.....

ଅନୁଶୀଳନ - 2

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ଦେବନାଗରୀ ଲିପିରେ ଲେଖ ।

हँ	.....	बैराग	.....
नहँ	.....	मूँह	.....
पाँठ	.....	कहँ	.....
नौद	.....	ढेँठ	.....
गाँव	.....	लड़कौँ	.....

ଅନୁଶୀଳନ1 - 3

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଶବ୍ଦ ଯୁଗ୍ମର ଓଡ଼ିଆ ସମାନାର୍ଥକ ଶବ୍ଦ ଲେଖ ।

सास	.....	साँस	.....
काटा	.....	काँटा	.....
कहा	.....	कहाँ	.....
है	.....	हैं	.....
पूछ	.....	पूँछ	.....
गोद	.....	गोंद	.....

ଅନୁଶୀଳନ1 - 4

ବିସର୍ଗ [:] ବ୍ୟବହାର କରି ତାରୋଟି ଶବ୍ଦ ଲେଖ ।

.....
.....

ଅନୁଶୀଳନ1 - 5

ପ୍ରତ୍ୟେକ ବାକ୍ୟ ଭୁଲ କି ଠିକ୍ ଲେଖ ।

- ଅନୁନାସିକତା ସାର୍ଥକ । .....
- ଅନୁନାସିକ (ୌ) ଗୋଟିଏ ଗୁଣ । ଏହା ସ୍ଵର ଉପରେ ଚିହ୍ନିତ ହୁଏ । .....
- ଚନ୍ଦ୍ରବିନ୍ଦୁ ଅନୁନାସିକତାର ଏକମାତ୍ର ପାର୍ଥକ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଚିହ୍ନ । .....
- ସଂସ୍କୃତ ରୁ ଆଗତ ଶବ୍ଦରେ ବିସର୍ଗ (:) ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ ନାହିଁ । .....
- ହିନ୍ଦୀରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ଵର ଅନୁନାସିକ ହୋଇପାରେ । .....

ଅନୁଶୀଳନ1 - 6

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ଦେବନାଗରୀ ଲିପିରେ ଲେଖ ।

ସନ୍ଦେହ	.....	ଆଦମୀ	.....
ଅନ୍ୟ	.....	ଅଳଦାତା	.....
କମ୍ପନ	.....	ସମ୍ମାନିତ	.....
କମ୍ବଳ	.....	ଅମ୍ଳା	.....

ଅନୁଶୀଳନୀ - 7

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟରୁ ଅନୁସ୍ଵାର ଓ ଅନୁନାସିକ ଯୁକ୍ତ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ଅଲଗା କର ।

झाँकी, संसार, पलंग, सुंदर, गाँव, मैं, मैं,
सड़कें, मंजरी, मंथन, माँस, वंश, हैं

अनुस्वार

अनुनासिक

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ଅନୁଶୀଳନୀ - 8

ବର୍ତ୍ତମାନ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଅର୍ଥକୁ ଦେଖି ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ପୂରଣ କର ।

..... म (ନାମ)   न ..... र (ସହର)

ना ..... (ନାକ)   औ ..... (ଏବଂ)

मे ..... (ମୋର)   का ..... (କାର୍ଯ୍ୟ)

उ ..... का (ତା'ର)   का ..... (କାନ)

ता ..... ब (ପୋଖରୀ)   ब ..... न (ଭଉଣୀ)

..... ई (ଭାଇ)   स.....क (ରାସ୍ତା)

ମତବ୍ୟ ଓ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ

1. ଉଚ୍ଚତି ଆବଶ୍ୟକ

(କ) ବନାନ

(ଖ) ବ୍ୟାକରଣ ବିନ୍ଦୁ

(ଗ) ସଂରଚନା

2. ଉତ୍ତର ପତ୍ରର ସାଧାରଣ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ

ଚମତ୍କାର	ଅତି ଉତ୍ତମ	ଉତ୍ତମ	ଭଲ	ଖରାପ (ଉଚ୍ଚତି ଆବଶ୍ୟକ)

ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକାରୀଙ୍କ ନାମ

ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକାରୀଙ୍କ ସ୍ୱାକ୍ଷର ଓ ତାରିଖ

ଅନୁଶୀଳନୀ - 1

କଥନଗୁଡ଼ିକ ଭୁଲ କି ଠିକ୍ ଲେଖ ।

- i) ସଂଯୁକ୍ତ ବର୍ଣ୍ଣ ଗଠନ କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟଞ୍ଜନବର୍ଣ୍ଣଗୁଡ଼ିକୁ ଚାରି ଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇପାରେ । .....
- ii) ସଂଯୁକ୍ତ ବର୍ଣ୍ଣ ହେଲେ ଋ ତିନି ପ୍ରକାରର ରୂପ ଗ୍ରହଣ କରେ । .....
- iii) ବୃତ୍ତାକାର ବ୍ୟଞ୍ଜନରେ ହଲନ୍ତ (୍) ଚିହ୍ନ ଦେଇ "ଅ" କୁ ବାଦ ଦିଆଯାଏ । .....
- iv) ସଂଯୁକ୍ତାକ୍ଷର ଅନ୍ତିମ ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ଅ ଉଚ୍ଚରିତ ହୁଏ ନାହିଁ । .....
- v) ତିନୋଟି ଯାକ ଛିତିରେ- (ଆଦି-ମଧ୍ୟ-ଅନ୍ତ) ସଂଯୁକ୍ତାକ୍ଷର ଆସିପାରେ । .....

ଅନୁଶୀଳନୀ - 2

ନିମ୍ନଲିଖିତ ବ୍ୟଞ୍ଜନର ରୂପକୁ ଦୁଇ-ଦୁଇଥର ଲେଖ ।

କ	→	ଵ	.....	.....	.....	.....
ख	→	ख	.....	.....	.....	.....
ग	→	ग	.....	.....	.....	.....
घ	→	घ	.....	.....	.....	.....
च	→	च	.....	.....	.....	.....
छ	→	छ	.....	.....	.....	.....
ज	→	ज	.....	.....	.....	.....
झ	→	झ	.....	.....	.....	.....
ट	→	ट	.....	.....	.....	.....
ठ	→	ठ	.....	.....	.....	.....
ड	→	ड	.....	.....	.....	.....
ढ	→	ढ	.....	.....	.....	.....
ण	→	ण	.....	.....	.....	.....
त	→	त	.....	.....	.....	.....

ଥ	→	ଥ	.....	.....	.....	.....
ଦ	→	ଦ୍	.....	.....	.....	.....
ଧ	→	ଧ	.....	.....	.....	.....
ନ	→	ନ	.....	.....	.....	.....
ପ	→	ପ	.....	.....	.....	.....
ଫ	→	ଫ	.....	.....	.....	.....
ବ	→	ବ	.....	.....	.....	.....
ଭ	→	ଭ	.....	.....	.....	.....
ମ	→	ମ	.....	.....	.....	.....
ଯ	→	ଯ	.....	.....	.....	.....
ର	→	ର	.....	.....	.....	.....
ଲ	→	ଲ	.....	.....	.....	.....
ବ	→	ବ	.....	.....	.....	.....
ଶ	→	ଶ	.....	.....	.....	.....
ଷ	→	ଷ	.....	.....	.....	.....
ସ	→	ସ	.....	.....	.....	.....
ହ	→	ହ	.....	.....	.....	.....

ଅନୁଶୀଳନ- 3

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ତିନିଥର ଲେଖାଏ ଲେଖ :

ଅକଳ	.....	.....	.....
ମୁଖ୍ୟ	.....	.....	.....
ଗ୍ୟାରହ	.....	.....	.....
ବିଘ୍ନ	.....	.....	.....
ବଚ୍ଚା	.....	.....	.....
ପାଠ୍ୟ	.....	.....	.....

ଅଢ଼ା	.....	.....	.....
ଧନାଢ଼୍ୟ	.....	.....	.....
ପତା	.....	.....	.....
ପୃଥ୍ବୀ	.....	.....	.....
ଗଦ୍‌ଦା	.....	.....	.....
ଧ୍ୟାନ	.....	.....	.....
ଅନ୍ନ	.....	.....	.....
ପ୍ୟାର	.....	.....	.....
ଦଫ୍ତର	.....	.....	.....
ବ୍ୟାଞ୍ଜ	.....	.....	.....
ସଂସ୍ଥା	.....	.....	.....
ଅମ୍ମା	.....	.....	.....
ଅପ୍ପା	.....	.....	.....
ଧର୍ମ	.....	.....	.....
ପ୍ରେମ	.....	.....	.....
ରାଷ୍ଟ୍ର	.....	.....	.....
କଳ୍ପନା	.....	.....	.....
ନଞ୍ଜ	.....	.....	.....
ରଶ୍ମି	.....	.....	.....
ସ୍ନେହ	.....	.....	.....
ଚିହ୍ନ	.....	.....	.....

ଅନୁଶୀଳନ - 4

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ହିନ୍ଦୀରେ ଅନୁବାଦ କରି ଦେବନାଗରୀ ଲିପିରେ ଲେଖ ।

ଛୁଟି	.....	ସଂସ୍ଥା	.....
କ'ଣ	.....	ଶିକ୍ଷା	.....

ଭଲ	.....	ବହି	.....
ଚିଠି	.....	ଉଣେଇଶ	.....
ଛାତ୍ର	.....	କୁକୁର	.....

ଅନୁଶୀଳନ1 - 5

ଦିଆଯାଇଥିବା ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ଦେବନାଗରୀ ଲିପିରେ ଲେଖ :

ଆନ୍ତ୍ର ପ୍ରଦେଶ	.....	ପଞ୍ଜାବ	.....
ମହାରାଷ୍ଟ୍ର	.....	ସିନ୍ଧିମ	.....
ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ	.....	ଛତ୍ତୀଶଗଡ଼	.....
ମଧ୍ୟ ପ୍ରଦେଶ	.....	କର୍ନାଟକ	.....
ରାଜସ୍ଥାନ	.....	ତ୍ରିପୁରା	.....

ଅନୁଶୀଳନ1 - 6

ନିମ୍ନ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ଦେବନାଗରୀ ଲିପିରେ ଲେଖ :

ମୁର୍ଗା	.....	କ୍ରମ	.....
ମୁର୍ଗେ	.....	ଗ୍ରାମ	.....
ମୁର୍ଗୀ	.....	ଦ୍ରୁପ	.....
ମୁର୍ଗିୟା	.....	ଚକ୍ର	.....
ମୁର୍ଗୋ	.....	ଚେନ	.....
ମାର୍ଗ	.....	ହଂସ	.....

ଅନୁଶୀଳନ1 - 7

ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଲେଖ ।

1. क्या आप विद्यार्थी हैं? .....
2. आप किस प्रदेश में रहते / रहती हैं? .....
3. क्या आप शहर में रहते / रहती हैं? .....
4. 15 और 18 को हिंदी में लिखिए। .....
5. क्या आप अखबार पढ़ते/पढ़ती हैं? .....

ମତବ୍ୟ ଓ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ

1. ଉଚ୍ଚତି ଆବଶ୍ୟକ

(କ) ବନାନ

(ଖ) ବ୍ୟାକରଣ ବିନ୍ଦୁ

(ଗ) ସଂରଚନା

2. ଉତ୍ତର ପତ୍ରର ସାଧାରଣ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ

ଚମତ୍କାର	ଅତି ଉତ୍ତମ	ଉତ୍ତମ	ଭଲ	ଖରାପ (ଉଚ୍ଚତି ଆବଶ୍ୟକ)

ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକାରୀଙ୍କ ନାମ

ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକାରୀଙ୍କ ସ୍ୱାକ୍ଷର ଓ ତାରିଖ

पत्राचार पाठ्यक्रम विभाग
ପତ୍ରାଚାର ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ବିଭାଗ
केंद्रीय हिंदी निदेशालय
କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ହିନ୍ଦୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ

हिंदी सर्टिफिकेट पाठ्यक्रम (ओड़िआ माध्यम)
ହିନ୍ଦୀ ସାର୍ଟିଫିକେଟ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ (ଓଡ଼ିଆ ମାଧ୍ୟମ)

उत्तर पत्र 5-8

ଉତ୍ତର-ପତ୍ର 5-8

ଉତ୍ତର-ପତ୍ର ପ୍ରାପ୍ତିର ତାରିଖ { ଛାତ୍ର / ଛାତ୍ରୀ : .....
ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ : .....

प्राप्तांक ପ୍ରାପ୍ତାଙ୍କ	5	..... / 20	6	..... / 20	7	..... / 20	8	..... / 20

ଆମ ସହିତ ପତ୍ର ବିନିମୟ ପାଇଁ ସର୍ବଦା ନିଜ ରୋଲ ନମ୍ବର ଲେଖ

कृपया छात्र अपना रोल नंबर एवं पता नीचे लिखें।
ନିମ୍ନ ସୂଚନା ପୂରଣ କର

रोल नं.
ରୋଲ ନଂ.

छात्र की मातृभाषा .....
ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କ ମାତୃଭାଷା

कु./श्रीमती/श्री/ कु./ଶ୍ରୀମତୀ/ଶ୍ରୀ .....
पता / ଠିକଣା .....

..... पिन / ପିନ

मूल्यांकन के लिए उत्तर पत्र इस पते पर भेजे :	ଉତ୍ତର-ପତ୍ର ପଠାଇବାର ଠିକଣା :
उप निदेशक पत्राचार पाठ्यक्रम विभाग केंद्रीय हिंदी निदेशालय पश्चिमी खंड - VII रामकृष्णपुरम नई दिल्ली - 110066 (भारत)	The Deputy Director Dept. of Correspondence Courses Central Hindi Directorate West Block - VII Rama Krishna Puram New Delhi - 110066 [INDIA]

ଉତ୍ତର-ପତ୍ରରେ ଉତ୍ତର ଲେଖିବା ପୂର୍ବରୁ ପାଠଟି ମନଦେଇ ପଢ଼ ।

ଅନୁଶୀଳନ - 1

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ଦେବନାଗରୀ ଲିପିରେ ଲେଖ ।

କୌନ	.....	ପିତାଜୀ	.....
କ୍ୟା	.....	କୈସା	.....
ଅଛା	.....	ଆପ	.....
ଭାଇ	.....	ଔର	.....
ମାତାଜୀ	.....	ଆଧ୍ୟାପକ	.....
ସାଫ	.....	ପତ୍ରକାର	.....

ଅନୁଶୀଳନ - 2

ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଦିଅ ।

1. आपका नाम क्या है ?

.....

2. क्या आप भारतीय हैं ?

.....

3. मारिया कौन है ?

.....

4. अध्यापक का नाम क्या है ?

.....

5. क्या डेविड पत्रकार है ?

.....

ଅନୁଶୀଳନ - 3

ହିନ୍ଦୀରେ ଅନୁବାଦ କର

1. ରବି ଭାରତୀୟ ଅଟେ ।

.....

2. ମୁଁ ଜର୍ମାନ

.....

3. ମାରିଆ ରୁଷିଆନ

.....

4. ଭାରତ ମୋ ଦେଶ

.....

5. ତୁମେ ଜଣେ ଛାତ୍ର କି ?

.....

6. ଏହା କଣ ?

.....

ଅନୁଶୀଳନ1 - 4

ସାରଣୀରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ପ୍ରଶ୍ନ ତିଆରି କର ।

आप मीरा मोहन माताजी श्याम तुम	कैसे कैसा कैसी	हो हैं हैं

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ଅନୁଶୀଳନ1 - 5

ସାରଣୀରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଉପଯୁକ୍ତ ଶବ୍ଦ ବ୍ୟବହାର କରି ବାକ୍ୟ ଗଠନ କର ।

मैं आप तुम वह	छात्र अध्यापक अमेरिकन जर्मन इंजीनियर पत्रकार	है हैं हो हैं

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ଅନୁଶୀଳନ - 6

ବନ୍ଧନୀ ମଧ୍ୟରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଶବ୍ଦର ହିନ୍ଦୀ ସମାନାର୍ଥକ ଶବ୍ଦ ବ୍ୟବହାର କରି ଖାଲି ସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

1.   ମैं ..... हूँ।   (ପୂରାପୂରି ଠିକ୍)
2.   पिताजी ..... है।   (ଅସୁସ୍ଥ)
3.   रीता ..... है।   (ଭଲ)
4.   मोहन ..... है।   (ସାମ୍ବାଦିକ)
5.   तुम ..... हो।   (କିଏ)
6.   वह ..... है।   (ହାଲିଆ)

ଅନୁଶୀଳନ - 7

ଉଦାହରଣ ଦେଖି ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଦିଅ ।

1. क्या यह आम है ?   **जी हाँ, यह आम है।**
2. क्या यह आँख है ?   .....
3. क्या यह केला है ?   .....
4. क्या यह जूता है ?   .....
5. क्या यह घड़ी है ?   .....
6. क्या यह किताब है ?   .....

ମତବ୍ୟ ଓ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ

1. ଉଚ୍ଚତି ଆବଶ୍ୟକ

(କ) ବନାନ

(ଖ) ବ୍ୟାକରଣ ବିନ୍ଦୁ

(ଗ) ସଂରଚନା

2. ଉତ୍ତର ପତ୍ରର ସାଧାରଣ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ

ଚମତ୍କାର	ଅତି ଉତ୍ତମ	ଉତ୍ତମ	ଭଲ	ଖରାପ (ଉଚ୍ଚତି ଆବଶ୍ୟକ)

ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକାରୀଙ୍କ ନାମ

ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକାରୀଙ୍କ ସ୍ୱାକ୍ଷର ଓ ତାରିଖ

ଅନୁଶୀଳନ-1

ଉଦାହରଣ ଦେଖି ବନ୍ଦନୀ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଶବ୍ଦ ସାହାଯ୍ୟରେ ବାକ୍ୟ ଗଠନ କର ।

ଉଦାହରଣ : यह ..... है। (ତୁମ ଘର ପୂ.)

यह आपका घर (ପୂ.) है।

1. यह ..... है। (ମୋ ବହି [ସ୍ତ୍ରୀ.]
.....
2. यह ..... है। (ତାର ଟେବୁଲ୍ [ସ୍ତ୍ରୀ.]
.....
3. यह ..... है। (ମୋହନର କାର [ସ୍ତ୍ରୀ.]
.....
4. ये ..... हैं। (ମୋ ମାଆ [ସ୍ତ୍ରୀ.]
.....
5. यह ..... है। (ତୁମ ଭାଇ [ପୁ.]
.....

ଅନୁଶୀଳନ-2

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକର ବହୁବଚନ ରୂପ ଲେଖ ।

लड़का	.....	दुकान	.....
कमरा	.....	खिड़की	.....
दरवाजा	.....	कुर्सी	.....
पंखा	.....	मिठाई	.....
फल	.....	चिड़िया	.....
घर	.....	मेज	.....
सेब	.....	माला	.....
वधू	.....	लड़की	.....
परदा	.....	केला	.....

ଅନୁଶୀଳନ - 3

ବନ୍ଧନୀ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଶବ୍ଦର ଉପଯୁକ୍ତ ରୂପ ବ୍ୟବହାର କରି ଖାଲିସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

.....	କମରା (ମୋର)	.....	ସ୍କୁଲ (ମାଆଙ୍କର)
.....	ବେଠି (ତାର)	.....	ଦମ୍ପତୀ (ବାପାଙ୍କର)
.....	ଘଡ଼ିଆଁ (ସେମାନଙ୍କର)	.....	ବହିନ (ଭ୍ରମର)
.....	ପରିବାର (ତାର)	.....	କିତାବ (ତାର)
.....	ଘର (ରାମର)	.....	କପଡ଼େ (ଆମର)

ଅନୁଶୀଳନ - 4

ଉଦାହରଣ ଅନୁସାରେ ତଳ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ବହୁବଚନରେ ବଦଳାଇ ଲେଖ ।

ଉଦାହରଣ :   **यह एक रुपया है।**   **ये दस रुपये हैं। (ଦଶ)**

1.	यह एक लिफाफा है।	ये	हैं। (ତିନି)
2.	यह एक आम है।	ये	हैं। (ପାଞ୍ଚ)
3.	यह एक आदमी है।	ये	हैं। (ଦୁଇ)
4.	यह एक किताब है।	ये	हैं। (ପନ୍ଦର)
5.	यह एक फूल है।	ये	हैं। (କୋଡ଼ିଏ)
6.	यह एक लड़की है।	ये	हैं। (ଛଅ)

ଅନୁଶୀଳନ - 5

ଉଦାହରଣ ଅନୁସାରେ ତଳ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଏକବଚନରେ ପରିଣତ କର ।

ଉଦାହରଣ :   **ये मेरी साड़ियाँ हैं।**   **यह मेरी साड़ी है।**

1.	वे राम की बहनें हैं।	.....
2.	ये चिट्ठियाँ किसकी हैं ?	.....
3.	वे फूल सुंदर हैं।	.....
4.	ये आदमी चेन्नै के हैं।	.....
5.	ये मेरे बेटे हैं।	.....

ଅନୁଶୀଳନ - 6

ଉପଯୁକ୍ତ ବିଶେଷଣ ବ୍ୟବହାର କରି ଡାକ୍ତରୀ ଦିଆଯାଇଥିବା ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ପୂରା କର ।

(ସଫେଦ, ଗରମ, ସାଫ , ହବାଦାର, ଗଂଦୀ, ଲାଲ, ନୟା)

1.   ଏହା ଚାୟ ..... ହେ ।
2.   କମର ..... ଓର ..... ହେ ।
3.   ଗୁଲାବ କା ରଙ୍ଗ ..... ହେ ।
4.   ଦାଦାଜୀ କା କୋଟ ..... ହେ ।
5.   ଏ ଲିଫାଫେ ..... ହେ ।
6.   ଦିବାର ..... ହେ ।

ମତବ୍ୟ ଓ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ

1. ଉଚ୍ଚତି ଆବଶ୍ୟକ

(କ) ବନାନ

(ଖ) ବ୍ୟାକରଣ ବିନ୍ଦୁ

(ଗ) ସଂରଚନା

2. ଉତ୍ତର ପତ୍ରର ସାଧାରଣ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ

ଚମତ୍କାର	ଅତି ଉତ୍ତମ	ଉତ୍ତମ	ଭଲ	ଖରାପ (ଉଚ୍ଚତି ଆବଶ୍ୟକ)

ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକାରୀଙ୍କ ନାମ

ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକାରୀଙ୍କ ସ୍ୱାକ୍ଷର ଓ ତାରିଖ

ଅନୁଶୀଳନୀ - 1

ଉପଯୁକ୍ତ ବିଭକ୍ତି ମੈଁ / पर ବ୍ୟବହାର କରି ଖାଲିସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

1. किताब मेज ..... है।
2. पेन जेब ..... है।
3. कमरे ..... दस छात्र हैं।
4. घर ..... चार कमरे हैं।
5. पेंसिल हाथ ..... है।
6. माताजी स्कूल ..... पढ़ाती हैं।

ଅନୁଶୀଳନୀ - 2

ବନ୍ଧନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଶବ୍ଦ ବ୍ୟବହାର କରି ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଦିଅ ।

1. पिताजी कहाँ हैं ? पिताजी ..... (କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ)
2. दिल्ली कहाँ है ? दिल्ली ..... (ଭାରତ)
3. फल कहाँ हैं ? फल ..... (ଟୋକେଇ)
4. बंदर कहाँ हैं ? बंदर ..... (ଗଛ)
5. मोहन कहाँ है ? मोहन ..... (ବଜାର)
6. कपड़े कहाँ हैं ? कपड़े ..... (ଆଲମିରା)
7. ममता कहाँ है ? ममता ..... (ଛାତ୍ର)

ଅନୁଶୀଳନୀ - 3

ବନ୍ଧନୀ ମଧ୍ୟରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ବିଶେଷ୍ୟ ପରେ ବିଭକ୍ତି ଚିହ୍ନ ବ୍ୟବହାର କରି ଖାଲିସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର । ମନେ ରଖ ଯେ 'आ' ରେ ସମାପ୍ତ ହୋଇଥିବା ପୁଂଲିଙ୍ଗ ଶବ୍ଦ ପରେ ବିଭକ୍ତି ଆସୁଥିଲେ 'आ' କାର 'ए' କାର ହୋଇଯାଏ । ଅନ୍ୟ ମାତ୍ରାନ୍ତ ଶବ୍ଦର ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୁଏ ନାହିଁ ।

1. .... खूब रोशनी आती है। (ବଡ଼ କୋଠାରେ)
2. .... हवा नहीं है। (ଛୋଟ କୋଠାରେ)

3. .... का दाम क्या है? (ଛୋଟ ସୁଟକେସ)
4. यह थैली ..... है। (ତୁମର ସାନ ଭାଇ ପାଇଁ)
5. .... दो सौ रुपये नहीं हैं। (ମୋ ଲଫାଫାରେ)
6. .... क्या नाम है? (ତୁମ ବଡ଼ ପୁଅର)

ଅନୁଶୀଳନ - 4

ନିଜ ଘର ବିଷୟରେ ଦଶ ଧାଡ଼ି ଲେଖ ।

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ଅନୁଶୀଳନ - 5

ହିନ୍ଦୀରେ ଅର୍ଥ ଲେଖ ।

ଆଠ	.....	କୋଡ଼ିଏ	.....
ପାଞ୍ଚ	.....	ପଚିଶ	.....
ଏଗାର	.....	ଛବିଶ	.....
ଷୋହଳ	.....	ତିନି	.....
ଅଠର	.....	ତିରିଶ	.....

ଅନୁଶୀଳନୀ - 6

ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସାରଣୀ ଆଧାରରେ ଦଶଟି ବାକ୍ୟ ଲେଖ ।

ମैं			
वह	दिल्ली		उसका
तुम	कानपुर	मैं	घर
हम	आगरा	से	में
आप	कहाँ		
वे			

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ଅନୁଶୀଳନୀ - 7

ଉଦାହରଣ ଅନୁସାରେ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କର ।

ଉଦାହରଣ :   वह मुंबई से है।

उसका घर मुंबई में है।

1.   वे कोलकाता से हैं।   .....
2.   वह लड़की दिल्ली से है।   .....
3.   वे दोनों चेन्नै से हैं।   .....
4.   वह कहाँ से है?   .....
5.   वे जयपुर से हैं।   .....
6.   हम यहाँ से हैं।   .....

ଅନୁଶୀଳନ - 8

ଖାଲିସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

1. यह ..... परिवार है । परिवार में ..... लोग हैं।
2. मैं, ... पत्नी, मेरा ..... और मेरी ..... ।
3. बेटा पाँचवीं ..... में है और बेटी दूसरी ..... ।
4. मेरी पत्नी स्कूल में है। मैं बैंक में मैनेजर ..... ।
5. मेरे पिताजी और ..... गाँव में हैं ।

ମନବ୍ୟ ଓ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ

1. ଉଚ୍ଚତି ଆବଶ୍ୟକ
(କ) ବନାନ

(ଖ) ବ୍ୟାକରଣ ବିନ୍ଦୁ

(ଗ) ସଂରଚନା
2. ଉତ୍ତର ପତ୍ରର ସାଧାରଣ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ

ଚମତ୍କାର	ଅତି ଉତ୍ତମ	ଉତ୍ତମ	ଭଲ	ଖରାପ (ଉଚ୍ଚତି ଆବଶ୍ୟକ)

ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକାରୀଙ୍କ ନାମ

ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକାରୀଙ୍କ ସ୍ୱାକ୍ଷର ଓ ତାରିଖ

ଅନୁଶୀଳନ1 - 1

ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଉଦାହରଣ ଦେଖି ପୁରୁଷ ଅନୁସାରେ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକର ଆଜ୍ଞାର୍ଥକ ରୂପ ଲେଖ ।

ଧାତୁ	ପରିଚୟ ମୂଳକ ତୁ	ଆଜ୍ଞାର୍ଥକ ତୁମ	ନମ୍ରତାସୂଚକ ଆପ
ଜା	ଜା	ଜାओ	जाइए
आ	.....	.....	.....
कह	.....	.....	.....
नाच	.....	.....	.....
कर	.....	.....	.....
ले	.....	.....	.....
पी	.....	.....	.....
सुन	.....	.....	.....
खोल	.....	.....	.....
देख	.....	.....	.....

ଅନୁଶୀଳନ1 - 2

କ୍ରିୟାପଦର ଉପଯୁକ୍ତ ଆଜ୍ଞାସୂଚକ ରୂପ ଦ୍ଵାରା ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

1. पिताजी खाना ..... । (खा)
2. राम, तू अब घर ..... । (चल)
3. आप चाय ..... । (पी)
4. दिनेश, घर ..... । (जा)
5. गुरुजी, यहाँ ..... । (बैठ)
6. बेटा, इधर ..... । (आ)

ଅନୁଶୀଳନ- 3

ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ହିନ୍ଦୀରେ ଅନୁବାଦ କର ।

1. ଘରକୁ ଯାଅ । .....
2. କ୍ଷୀର ଆଣ ନାହିଁ, କଫି ଆଣ । .....
3. ନମିତା, ଗୋଟିଏ ଗୀତ ଗାଅ । .....
4. ରମେଶ ବାବୁ, ଏଠାରେ ବସନ୍ତ । .....
5. ରାମୁ, କୋଠରିଟି ସଫା କର । .....
6. କାକା, ଦୟାକରି ତା' ପିଅ । .....
7. ଦୟାକରି ଚିଠିଟି ସେମାନଙ୍କୁ ଦିଅ । .....
8. ମୋହନ, ଏହି କଲମଟି ରୋହନଙ୍କୁ ଦିଅ । .....
9. ଏହାକୁ ଶୀଘ୍ର କର । .....
10. ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ଶେଖରଙ୍କୁ ଭେଟ । .....

ଅନୁଶୀଳନ- 4

ବନ୍ଧନରେ ମଧ୍ୟରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଶବ୍ଦ ପ୍ରୟୋଗ କରି ରେଖାଙ୍କିତ ଶବ୍ଦର ପରିବର୍ତ୍ତନ କର ।

आप अंदर आइए। (भीतर, बाहर, ऊपर, इधर)

1. आप ..... आइए।
2. आप ..... आइए।
3. आप ..... आइए।
4. आप ..... आइए।

मुझे खाना दो। (भाई को, इनको, उसे, उसको, उन्हें)

1. .... खाना दो।
2. .... खाना दो।
3. .... खाना दो।
4. .... खाना दो।
5. .... खाना दो।

आप राहुल को जर्मन पढ़ाइए। (खाना खिला, पानी पिला, अंदर बिठा, कपड़े दिला)

1. आप राहुल को ..... ।
2. आप राहुल को ..... ।
3. आप राहुल को ..... ।
4. आप राहुल को ..... ।

ଅନୁଶୀଳନ - 5

ଉଦାହରଣ ଅନୁସାର ଡଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କର ।

- A)   **मोहन सौ रुपये दो।**   **मोहन जी, सौ रुपये दीजिए।**
- सीता, यह किताब लो। ..... ।
- मोना, एक काम करो। ..... ।
- रमेश, भीतर आओ और चाय पियो। ..... ।

- B)   **बाहर मत जाओ।**   **बाहर बारिश है इसलिए बाहर मत जाना ।**
- कल मत आओ।   कल छुट्टी है इसलिए ..... ।
- आम मत खाओ।   तुम बीमार हो इसलिए ..... ।
- चाय मत लाओ।   आज गर्मी है इसलिए ..... ।
- केले मत खरीदो।   केले खराब हैं इसलिए ..... ।

ଅନୁଶୀଳନ - 6

ପ୍ରତ୍ୟେକ ଧାଡ଼ିରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ବନ୍ଧନୀ ଭିତରେ ବହୁବଚନ ରୂପ ପ୍ରୟୋଗ କର ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ପୁଣି ଲେଖ :

सिनेमा हॉल के सामने लोगों की भीड़ है। (लड़का)

सिनेमा हॉल के सामने लड़कों की भीड़ है।

1. .... (लड़की)
2. .... (पुलिसवाला)
3. .... (आदमी)
4. .... (सिनेमा देखने वाला)

5. .... (टिकट खरीदने वाला)
6. .... (आने वाला और जाने वाला)
7. .... (गाड़ी)

ଅନୁଶୀଳନ - 7

ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ତମ୍ଭରୁ ଉପଯୁକ୍ତ ରୂପ ବାଛି ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସାରଣୀ ସାହାଯ୍ୟରେ ଦଶଟି ବାକ୍ୟ ଲେଖ :

बच्चे को उन्हें मुझे राजन को मेरी बहन को लीला को उसे	दो दिन से कल से सोमवार से	बुखार जुकाम पेट का दर्द सिरदर्द	है।
	मकान की नौकरी की स्वास्थ्य की	चिंता परेशानी	
	बड़ी बड़ा	खुशी दुख खेद	

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ଅନୁଶୀଳନ- ୮

ଉଦାହରଣ ଅନୁସାରେ ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କର :

ଉଦାହରଣ : पिताजी आज खुश हैं।

पिताजी को आज खुशी है।

1. कल से मैं परेशान हूँ। .....
2. सतीश दो महीने से बीमार है। .....
3. बच्चा किस बात पर उदास है? .....
4. माँ आज दुखी है। .....
5. बहन मुझसे नाराज है। .....

ମନବ୍ୟ ଓ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ

1. ଉଚ୍ଚତି ଆବଶ୍ୟକ

(କ) ବନାନ

(ଖ) ବ୍ୟାକରଣ ବିନ୍ଦୁ

(ଗ) ସଂରଚନା

2. ଉତ୍ତର ପତ୍ରର ସାଧାରଣ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ

ଚମତ୍କାର	ଅତି ଉତ୍ତମ	ଉତ୍ତମ	ଭଲ	ଖରାପ (ଉଚ୍ଚତି ଆବଶ୍ୟକ)

ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକାରୀଙ୍କ ନାମ

ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକାରୀଙ୍କ ସ୍ୱାକ୍ଷର ଓ ତାରିଖ

पत्राचार पाठ्यक्रम विभाग
ପତ୍ରାଚାର ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ବିଭାଗ
केंद्रीय हिंदी निदेशालय
କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ହିନ୍ଦୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ

हिंदी सर्टिफिकेट पाठ्यक्रम (ओड़िआ माध्यम)
ହିନ୍ଦୀ ସାର୍ଟିଫିକେଟ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ (ଓଡ଼ିଆ ମାଧ୍ୟମ)

उत्तर पत्र 9-12

ଉତ୍ତର-ପତ୍ର 9-12

ଉତ୍ତର-ପତ୍ର ପ୍ରାପ୍ତିର ତାରିଖ { ଛାତ୍ର / ଛାତ୍ରୀ : .....
ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ : .....

प्राप्तांक ପ୍ରାପ୍ତାଙ୍କ	9	..... / 20	10	..... / 20	11	..... / 20	12	..... / 20

ଆମ ସହିତ ପତ୍ର ବିନିମୟ ପାଇଁ ସର୍ବଦା ନିଜ ରୋଲ ନମ୍ବର ଲେଖ

कृपया छात्र अपना रोल नंबर एवं पता नीचे लिखें।
ନିମ୍ନ ସୂଚନା ପୂରଣ କର

रोल नं.
ରୋଲ ନଂ.

छात्र की मातृभाषा .....
ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କ ମାତୃଭାଷା

कु./श्रीमती/श्री/ कु./ଶ୍ରୀମତୀ/ଶ୍ରୀ .....
पता / ଠିକଣା .....

..... पिन / ପିନ

मूल्यांकन के लिए उत्तर पत्र इस पते पर भेजे :	ଉତ୍ତର-ପତ୍ର ପଠାଇବାର ଠିକଣା :
उप निदेशक पत्राचार पाठ्यक्रम विभाग केंद्रीय हिंदी निदेशालय पश्चिमी खंड - VII रामकृष्णपुरम नई दिल्ली - 110066 (भारत)	The Deputy Director Dept. of Correspondence Courses Central Hindi Directorate West Block - VII Rama Krishna Puram New Delhi - 110066 [INDIA]

ଉତ୍ତର-ପତ୍ରରେ ଉତ୍ତର ଲେଖିବା ପୂର୍ବରୁ ପାଠଟି ମନଦେଇ ପଢ଼ ।

ଅନୁଶୀଳନ1 - 1

ଉଦାହରଣରେ ଦିଆଯାଇଥିବା କର୍ତ୍ତା ଅନୁସାରେ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ସଂରଚନା ପରିବର୍ତ୍ତନ କର :

ଉଦାହରଣ : **ମੈଁ ସେବ ଖାତା ହୁଁ। (ଶେଖର)**

ଶେଖର ସେବ ଖାତା ହେ।

1. **ମାଁ କପଡ଼େ ଧୋତି ହେ। (ଲଝକିଆଁ)**

.....

2. **ପିତା ଜୀ ଅଖବାର ପଢ଼ନ୍ତି ହେଁ। (ତୁମ)**

.....

3. **କିସାନ ଖେତୀ କରନ୍ତା ହେ। (ବେ)**

.....

4. **ମୋହନ ହିନ୍ଦୀ ଜାନ୍ତା ହେ। (ଆପ)**

.....

5. **ବଚ୍ଚେ ଦସ ବଜେ ସୋ ଜାନ୍ତି ହେଁ। (ମାଁ)**

.....

6. **ବହ ଆମ ଖାନ୍ତା ହେ। (ମେଁ)**

.....

7. **ମେଁ ମୈଦାନ ମେଁ କସରତ କରନ୍ତା ହୁଁ। (ବହ)**

.....

ଅନୁଶୀଳନ1 - 2

ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା କ୍ରିୟାର ଉପଯୁକ୍ତ ବର୍ତ୍ତମାନ କାଳ ବ୍ୟବହାର କରି ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର । ପ୍ରତ୍ୟେକ ବାକ୍ୟ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ କ୍ରିୟା ବାଛି । କର୍ତ୍ତାର ଲିଙ୍ଗ, ବଚନ, ପୁରୁଷ ଅନୁସାରେ କ୍ରିୟାର ରୂପ ହେବ ।

(ଉଠ, ଖେଳ, ପଢ଼, ଜା, ସୋ)

1. **ମୋହନ ଦସ ବଜେ କାଲେଜ ଜାନ୍ତା ହେ।**

2. **ରହମାନ ଶାମ କୋ ମୈଦାନ ମେଁ ..... ।**

3. पिताजी हिंदी अखबार ..... ।
4. सरला रात को दस बजे ..... ।
5. तुम सुबह कितने बजे ..... ?
6. क्या आप रात को चाय ..... ?

ଅନୁଶୀଳନ - 3

ଘଣ୍ଟାରେ ଚିହ୍ନିତ ସମୟକୁ ପଢ଼ି ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଉଦାହରଣ ଭଳି ସମୟକୁ ଅଙ୍କ ଓ ଅକ୍ଷରରେ ଲେଖ ।

	12.30	साढ़े बारह
	09.15	सवा नौ
	.....	.....
	.....	.....
	.....	.....
	.....	.....

ଅନୁଶୀଳନୀ - 4

ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଉତ୍ତର ପାଇଁ ପ୍ରଶ୍ନ ଗଠନ କର ।

ପ୍ରଶ୍ନ : .....

ଉତ୍ତର : मैं पेंसिल से लिखती हूँ।

ପ୍ରଶ୍ନ : .....

ଉତ୍ତର : वह बस से जाती है।

ପ୍ରଶ୍ନ : .....

ଉତ୍ତର : पिता जी नौ बजे सोते हैं।

ପ୍ରଶ୍ନ : .....

ଉତ୍ତର : मोहन तबला बजाता है।

ପ୍ରଶ୍ନ : .....

ଉତ୍ତର : वह शोर करता है।

ଅନୁଶୀଳନୀ - 5

‘ସେ’ ବା ‘ତକ’ ବାଛି ଖାଲି ସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

1. वह घर ..... चलती है।
2. आप मंदिर ..... जाइए।
3. मैं पाँच बजे ..... पढ़ता हूँ।
4. दस बजे ..... मैं आपके घर आता हूँ।
5. सात बजे ..... आठ बजे ..... पढ़िए।
6. दिल्ली में अगस्त ..... वर्षा होती है।

ଅନୁଶୀଳନୀ - 6

ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଦିଅ :

1. तुम क्या खाते हो?

.....

2. आप कहाँ रहते हैं?

.....

3. वह कब सोता है?

.....

4. शीला क्या पढ़ती है?

.....

ଅନୁଶୀଳନ - 7

ଉଦାହରଣ ଅନୁସାରେ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ସଂରଚନା ପରିବର୍ତ୍ତନ କର ।

ଉଦାହରଣ : i)   **ମੈଁ ପଢ଼ିତା ହୁଁ।**
                  ii)   **ମੈଁ ଲିଖିତା ହୁଁ।**
                              ମੈଁ ପଢ଼ିକରି ଲିଖିତା ହୁଁ।

1.   i)   **ମੈଁ ଖାତୀ ହୁଁ।**
          ii)   **ମੈଁ ସୋତୀ ହୁଁ।**

.....

2.   i)   **ଦାଦାଜୀ ଦଫ୍ତର ସେ ଲୁଟିତେ ହିଁ।**
          ii)   **ସେ ଆରାମ କରତେ ହିଁ।**

.....

3.   i)   **ମାଁ ସୁବହ ଉଠିତୀ ହେ।**
          ii)   **ମାଁ ଖାଣା ବନାତୀ ହେ।**

.....

4.   i)   **ସେ ନହାତେ ହିଁ।**
          ii)   **ସେ କପଡ଼େ ପହନତେ ହିଁ।**

.....

5.   i)   **ସେ ପଢ଼ିତା ହେ।**
          ii)   **ସେ ଜାତା ହେ।**

.....

6.   i)   **ରମା ଖେଳିତୀ ହେ।**
          ii)   **ରମା ଲୁଟିତୀ ହେ।**

.....

7. i) नौकर बाजार जाता है।
ii) वह सब्जी खरीदता है।

.....

ଅନୁଶୀଳନ - 8

ଉଦାହରଣ ଅନୁସାରେ ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କର ।

ଉଦାହରଣ : मैं चाय पीता हूँ।   मैं चाय नहीं पीता।

1. क्या तुम बाजार जाते हो ? .....
2. सीता पानी लाती है। .....
3. पिताजी बाग में टहलते हैं। .....
4. हम साड़ी खरीदते हैं। .....
5. माताजी अखबार पढ़ती हैं। .....

ଅନୁଶୀଳନ - 9

ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଅନୁଚ୍ଛେଦଟି ପଢ଼ । ଏଠାରେ କର୍ତ୍ତା ପ୍ରଥମପୁରୁଷ 'ମैं' । କର୍ତ୍ତାକୁ ତୃତୀୟପୁରୁଷ 'वह' ରେ ଓ କ୍ରିୟାକୁ ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁସାରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କର ।

मैं सुबह देर से उठता हूँ। उठकर हाथ-पैर-मुँह धोता हूँ। ब्रश करता हूँ। फिर सैर करने जाता हूँ। लौटकर नहाता हूँ और नहाकर नाश्ता करता हूँ। मैं नाश्ते में फल ही खाता हूँ।

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ମତବ୍ୟ ଓ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ

1. ଉଚ୍ଚତି ଆବଶ୍ୟକ

(କ) ବନାନ

(ଖ) ବ୍ୟାକରଣ ବିନ୍ଦୁ

(ଗ) ସଂରଚନା

2. ଉତ୍ତର ପତ୍ରର ସାଧାରଣ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ

ଚମତ୍କାର	ଅତି ଉତ୍ତମ	ଉତ୍ତମ	ଭଲ	ଖରାପ (ଉଚ୍ଚତି ଆବଶ୍ୟକ)

ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକାରୀଙ୍କ ନାମ

ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକାରୀଙ୍କ ସ୍ୱାକ୍ଷର ଓ ତାରିଖ

उत्तर पत्र } 10
 ଭର-ପତ୍ର }

ଅନୁଶୀଳନ - 1

ସ୍ତମ୍ଭ 'କ' ସହିତ ସ୍ତମ୍ଭ 'ଖ' କୁ ମିଳାଅ ଏବଂ ପାଞ୍ଚଟି ବାକ୍ୟ ଗଠନ କର ।

वह	
वे	
तुम	पढ़ता है
तू	लिखता हूँ
मैं	खेलते हैं
हम	गाते हो
आप	

.....

.....

.....

.....

.....

ଅନୁଶୀଳନ - 2

ତୀର ଚିହ୍ନ ଦେଇ ତଳ ମାପଗୁଡ଼ିକୁ ସଂଯୋଗ କର ।

सवा	5.25
डेढ़	8.75
साढ़े तीन	2.50
सवा पाँच	3.50
पौने नौ	0.75
ढाई	1.50
पौने तीन	1.25

ଅନୁଶୀଳନ 1 - 3

ରହା / ରହି / रहे + है / हैं / हूँ / हो ବ୍ୟବହାର କରି ବାକ୍ୟର ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

1. जहाज उड़ .....
2. श्यामा पढ़ .....
3. मैं हँस .....
4. तू जा .....
5. तुम पी .....
6. शीतला गा .....

ଅନୁଶୀଳନ 1 - 4

‘को’ / ‘को’ ସହିତ ସଂଯୋଗ କରି ଦଶଟି ଉପଯୁକ୍ତ ବାକ୍ୟ ଗଠନ କର ।

पिताजी	मैं + को वह + को बहन + को तुम + को अफसर + को वे + को तू + को	पत्र फूल कलम	लिख रहे हैं दे रहे हैं

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ଅନୁଶୀଳନ - 5

ତଳ ଲିଖିତ ଉତ୍ତର ପାଇବା ପାଇଁ ପ୍ରଶ୍ନ ଗଠନ କର :

ପ୍ରଶ୍ନ : .....

ଉତ୍ତର : अभी दस बजे हैं।

ପ୍ରଶ୍ନ : .....

ଉତ୍ତର : पिताजी पत्र लिख रहे हैं।

ପ୍ରଶ୍ନ : .....

ଉତ୍ତର : धीरज घर पर है।

ପ୍ରଶ୍ନ : .....

ଉତ୍ତର : शीला कपड़े सुखा रही है।

ପ୍ରଶ୍ନ : .....

ଉତ୍ତର : वह आम खा रहा है।

ଅନୁଶୀଳନ - 6

ବନ୍ଧନୀ ମଧ୍ୟରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଶବ୍ଦ ବ୍ୟବହାର କରି ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଦିଅ ।

1. शीला क्या कर रही है ?

शीला ..... (सो)

2. शीला कब उठती है ?

शीला ..... (छह बजे)

3. धीरज क्या कर रहा है ?

धीरज ..... (टहल)

4. सास क्या कर रही है ?

..... (पूजा)

5. चाय कौन ला रही है ?

..... (बहू)

ଅନୁଶୀଳନ - ୭

କର୍ତ୍ତା ଅନୁସାରେ କ୍ରିୟାର ରୂପ ପରିବର୍ତ୍ତନ କର ।

ଉଦାହରଣ : ମੈଁ ମୁଁବଇଁ ଜା ରହା ହୁଁ।

1. तुम मुंबई .....
2. वह मुंबई .....
3. आप मुंबई .....
4. वे मुंबई .....
5. लड़कियाँ मुंबई .....
6. हम मुंबई .....
7. तू मुंबई .....

ଅନୁଶୀଳନ - ୮

ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ କର ।

ଉଦାହରଣ :   ଘୋଡ଼ା ଦୌଡ଼ିତା ହେ।

घोड़ा दौड़ रहा है।

1. पिताजी घर आते हैं।
.....
2. मैं आम खाता हूँ।
.....
3. शीला दूध ही पीती है।
.....
4. आप घर कब जाते हैं?
.....
5. बहू पराठे बनाती है।
.....
6. वे थोड़ी देर में आते हैं।

7. तुम क्या पढ़ते हो?

.....

ଅନୁଶୀଳନ - 9

ରେଖାଙ୍କିତ ପଦ ସ୍ଥାନରେ ବନ୍ଧନୀ ମଧ୍ୟରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଶବ୍ଦ ଲେଖା ଓ ସେହି ଅନୁସାରେ କ୍ରିୟା-ରୂପ ବଦଳାଇ ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କର ।

ଉଦାହରଣ :   **राहुल खेल रहा है। (सत्या)**

सत्या खेल रही है।

1.   मैं आम खा रहा हूँ। (माँ)

.....

2.   दादी टी.वी. देख रही है। (दादा जी)

.....

3.   तू नागपुर कब जा रहा है? (तुम)

.....

4.   हम चाय पी रहे हैं। (आप)

.....

5.   रेशमा साड़ी खरीद रही है। (लड़कियाँ)

.....

ଅନୁଶୀଳନ - 10

ଉଦାହରଣ ଅନୁଯାୟୀ ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କର ।

ଉଦାହରଣ :   **राधा सो रही है।**

राधा नहीं सो रही है।

1.   नौकर खाना बना रहा है।

.....

2.   इस समय बारिश हो रही है।

.....

3.   कमला खिड़की से देख रही है।

.....

4.   वे रेडियो सुन रहे हैं।

.....

5.   क्या तुम पुणे जा रहे हो?

.....

ମତବ୍ୟ ଓ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ

1. ଉଚ୍ଚତି ଆବଶ୍ୟକ

(କ) ବନାନ

(ଖ) ବ୍ୟାକରଣ ବିନ୍ଦୁ

(ଗ) ସଂରଚନା

2. ଉତ୍ତର ପତ୍ରର ସାଧାରଣ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ

ଚମତ୍କାର	ଅତି ଉତ୍ତମ	ଉତ୍ତମ	ଭଲ	ଖରାପ (ଉଚ୍ଚତି ଆବଶ୍ୟକ)

ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକାରୀଙ୍କ ନାମ

ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକାରୀଙ୍କ ସ୍ୱାକ୍ଷର ଓ ତାରିଖ

ଅନୁଶୀଳନ 1 - 1

ବନ୍ଧନୀ ନାୟକେ ଥିବା କ୍ରିୟାର ଉପଯୁକ୍ତ ରୂପ ବାଛି ବାକ୍ୟର ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

ଥା, ଥେ, ଥି, ଥି

1. ସୁରେଶ ତୁମ କଲ କହାଁ ..... ?
2. ଚାୟ ଗରମ ନହିଁ ..... ।
3. ମੈଁ ଘର ମେଁ ହି ..... ।
4. କ୍ୟା ଆମ ମିଠା ..... ?
5. ଆପ ବାଜାର ମେଁ ..... ।
6. ତୁମ ସବ କହାଁ ..... ?
7. ହମ ଖେତ ମେଁ ..... ।
8. ଦରବାଜେ ପର ଏକ ଭିଆରିନ ..... ।
9. ଅଲମାରି ଖୁଲି ..... ।

ଅନୁଶୀଳନ 1 - 2

ଉପଯୁକ୍ତ ଶବ୍ଦ ବ୍ୟବହାର କରି ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

1. ଆଜ ଦୋ ତାରିଖ ହେଁ। କଲ ..... ତାରିଖ ଥି।
2. ଆଜ ସୋମବାର ହେଁ। କଲ ..... ଥା।
3. ଆଜ ସାତ ତାରିଖ ହେଁ। ପରସାଁ ..... ଥି।
4. ଆଜ ବୁଧବାର ହେଁ। ପରସାଁ ..... ଥା।
5. ଆଜ ଶନିବାର ହେଁ। କଲ ..... ଥା।
6. ମୋହନ ଆଜ ଠିକ୍ ହେଁ। ମୋହନ କଲ ..... ଥା।
7. ଇସ ସମୟ ଦଫ୍ତର ଖୁଲା ହେଁ। ସୁବହ ଦଫ୍ତର ..... ଥା।

ଅନୁଶୀଳନୀ - 3

‘होटल में’ ବିଷୟଟି ପଢ଼ ଓ ନିମ୍ନ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଦିଅ ।

1. पर्यटक को क्या चाहिए?
.....
2. पर्यटक को कैसा कमरा चाहिए?
.....
3. क्या पर्यटक को ए.सी. वाला कमरा चाहिए?
.....
4. पर्यटक को कितने बेड वाला कमरा चाहिए?
.....

ଅନୁଶୀଳନୀ - 4

ଉଦାହରଣ ଅନୁସାରେ ବାକ୍ୟ ଗଠନ କର ।

ଉଦାହରଣ -   **गाय / घास**   **गाय को घास चाहिए।**

1. तुम / पुस्तक .....
.....
2. मैं / संतरा .....
.....
3. माँ / आराम .....
.....
4. पिताजी / दवा .....
.....
5. आप / रुपया .....
.....
6. वे / छुट्टी .....
.....
7. मेरा भाई / नौकरी .....
.....

ଅନୁଶୀଳନୀ - 5

ଉଦାହରଣ ଅନୁସାରେ ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କର । ଏହି ବାକ୍ୟରେ କ୍ରିୟାର ରୂପ କର୍ମ ଅନୁସାରେ ହେବ ।

ଉଦାହରଣ :   **तुम यहाँ बीड़ी मत पिओ।**

तुम्हें यहाँ बीड़ी नहीं पीनी चाहिए।

1. तुम चिंता (ସ୍ତ୍ରୀ.ଏକବଚନ) मत करो। .....
.....

2.   ତୁମ ଦୁରରୁ କି ଚିଜେଁ (ସ୍ତ୍ରୀ.ବହୁବଚନ) ମତ ଛିନୁ । .....
3.   ତୁମ ଦୁଧ (ପୁଂ.ଏକବଚନ) ମତ ପି ଓ । .....
4.   ତୁମ ଯହ ବାତ (ସ୍ତ୍ରୀ.ଏକବଚନ) ଓସେ ମତ ବତା ଓ । .....
5.   ତୁମ କଚ୍ଚି ରୋଟି (ସ୍ତ୍ରୀ.ଏକବଚନ) ମତ ଖାଓ । .....
6.   ତୁମ ଗନ୍ଦେ କପଡ଼େ (ପୁଂ.ଏକବଚନ) ମତ ପହନୁ । .....
7.   ତୁମ ବାସୀ ଖାନା (ପୁଂ.ବହୁବଚନ) ମତ ଖାଓ । .....

ଅନୁଶୀଳନ - 6

ଉଦାହରଣ ଅନୁଯାୟୀ 'ଚାହିଁ' ଯୁକ୍ତ ବାକ୍ୟକୁ 'ପସନ୍ଦ ହେଁ' ଯୁକ୍ତ ବାକ୍ୟରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କର ।

ଉଦାହରଣ :   **ମୁଁ ଆମ**

ମୁଁ ଆମ ପସନ୍ଦ ହେଁ ।

1.   ଦିଦି କୁ ପୁସ୍ତକ ଚାହିଁ । .....
2.   ମଧୁ କୁ ଗାନା ଚାହିଁ । .....
3.   ନିଲମ କୁ ନା ଚନା ଚାହିଁ । .....
4.   ତୁମ୍ଭେ ପଢ଼ିଆଁ ଚାହିଁ । .....
5.   ଓନ୍‌ହେଁ ଡମାଟର ଚାହିଁ । .....
6.   ମାଁ କୁ ଅମରୁଦ ଚାହିଁ । .....
7.   ବଚ୍ଚେ କୁ ସୋନା ଚାହିଁ । .....
8.   ପିତାଜି କୁ ଡହଲନା ଚାହିଁ । .....

ଅନୁଶୀଳନ - 7

ସାରଣୀ ମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ତମ୍ଭରୁ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ ଶବ୍ଦ ବ୍ୟବହାର କରି ଦଶଟି ବାକ୍ୟ ଗଠନ କର ।

ଶିଳା		କମରା	
ରାମନ		ପରାଠା	
ତୁମ	କୁ	ଫୋନ	ଚାହିଁ
ବହ		ଟିବି	ପସନ୍ଦ ହେଁ
ମେଁ		ସାଢ଼ି	

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ମତ୍ତବ୍ୟ ଓ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ

1. ଉଚ୍ଚତି ଆବଶ୍ୟକ

(କ) ବନାନ

(ଖ) ବ୍ୟାକରଣ ବିନ୍ଦୁ

(ଗ) ସଂରଚନା

2. ଉତ୍ତର ପତ୍ରର ସାଧାରଣ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ

ଚମତ୍କାର	ଅତି ଉତ୍ତମ	ଉତ୍ତମ	ଉଲ୍ଲ	ଖରାପ (ଉଚ୍ଚତି ଆବଶ୍ୟକ)

ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକାରୀଙ୍କ ନାମ

ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକାରୀଙ୍କ ସ୍ୱାକ୍ଷର ଓ ତାରିଖ

ଅନୁଶୀଳନ - 1

ଦିଆଯାଇଥିବା ଉଦାହରଣ ଅନୁସାରେ ବନ୍ଧନୀରେ 'ବାଲା' ଯୋଗକରି ବିଶେଷଣ ଗଠନ କର ।

साइकिल	साइकिलवाला	केला	केलेवाला
मिठाई	.....	डिब्बा	.....
चाय	.....	बल्ला	.....
कार	.....	पराठा	.....
दूध	.....	ताला	.....
दही	.....	कपड़ा	.....
सब्जी	.....	पेड़ा	.....

ଅନୁଶୀଳନ - 2

ଉଦାହରଣ ଅନୁସାରେ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଅତୀତ କାଳର ପରିବର୍ତ୍ତନ କର ।

ଉଦାହରଣ :   **ମੈଁ ଖେଳତା ହୁଁ।**   **ମੈଁ ଖେଳତା ଥା।**

1.   ରମେଶ ଖେଳତା ହେ। .....
2.   ଶିଳା ହୁଁସତୀ ହେ। .....
3.   ମୁରୁଗନ ଲିଖତା ହେ। .....
4.   ତୁମ ବୋଲତେ ହେ। .....
5.   ବହ ଲିଖତୀ ହେ। .....
6.   ଆପ କହତେ ହେଁ। .....
7.   ବେ ଖେଳତେ ହେଁ। .....
8.   ରାଧା ନାଚତୀ ହେ। .....
9.   କୃଷ୍ଣ ମୁରଲୀ ବଜାତା ହେ। .....
10.   ହମ ଗାତେ ହେଁ। .....

ଅନୁଶୀଳନ - 3

ଉଦାହରଣ ଅନୁଯାୟୀ ତଳ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ନାସ୍ତିସୂଚକ ବାକ୍ୟରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କର :

ଉଦାହରଣ :   **ମੈଁ ଫୁଟବଲ ଖେଳନ୍ତି ହୁଁ।**   **ମੈଁ ଫୁଟବଲ ନାହିଁ ଖେଳନ୍ତି।**

1.   ପଢ଼ିବା ଲାଜୁକି ହେଁ।   .....
2.   ବଚ୍ଚା ସୁବହ ଦୁଧ ପିନ୍ଧା ହେଁ।   .....
3.   ବେଂକ ଦୁ ବଜେ ବନ୍ଦ ହୋଇ ହେଁ।   .....
4.   ତୁମ ସୁବହ ଉଠନ୍ତି ହୋ।   .....
5.   କିଆ ବେ ଅଂଗ୍ରେଜୀ ଜାନ୍ତି ହେଁ ?   .....

ଅନୁଶୀଳନ - 4

ଉଦାହରଣ ଅନୁଯାୟୀ ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ଅକ୍ଷରରେ ଓ ତା'ର କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖ ।

1	एक	पहला
2	.....	.....
3	.....	.....
4	.....	.....
5	.....	.....
6	.....	.....
7	.....	.....
8	.....	.....
9	.....	.....
10	.....	.....

ଅନୁଶୀଳନ - 5

ରେଖାଙ୍କିତ ଶବ୍ଦ ସ୍ଥାନରେ 'अपना' ର ଉପଯୁକ୍ତ ରୂପ ବ୍ୟବହାର କରି ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ସଂଶୋଧନ କର ।

1.   तुम तुम्हारे भाई को बुलाओ।
.....

2. मैं मेरे दोस्त के साथ जा रहा हूँ।

.....

3. तुम तुम्हारा नाम बताओ।

.....

4. मैं मेरी माँ के साथ खाती हूँ।

.....

5. आप आपकी किताबें दिखाइए।

.....

ଅନୁଶୀଳନୀ - 6

ତଳେ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ହିନ୍ଦୀରେ ଅନୁବାଦ କର ।

1. ସେ ସ୍କୁଲକୁ ଯାଏ ।

.....

2. ସେହି ଫଳ ବିକ୍ରେତାଙ୍କୁ ଡାକ ।

.....

3. ଏଇଟି ମୋର ନିଜ ବହି ।

.....

4. ମୁଁ ଘରକୁ ଯାଉଛି ।

.....

5. ସେ ପ୍ରତିଦିନ ରାମାୟଣ ପଢ଼େ ।

.....

6. ମୋତେ ତୁମର ବହିଟି ଦେଖାଅ ।

.....

ଅନୁଶୀଳନ 1 - 7

ଉଦାହରଣ ଅନୁଯାୟୀ ଦୁଇଟି ଲେଖାଏଁ ବାକ୍ୟ ଗଠନ କର ।

ଉଦାହରଣ :   **ହିନ୍ଦୀ – ପଞ୍ଜାବୀ – ପଢ଼**

(i)   **ହିନ୍ଦୀ ପଢ଼ୋ ଯା ପଞ୍ଜାବୀ**

(ii) **ହିନ୍ଦୀ ଅଥବା ପଞ୍ଜାବୀ ପଢ଼ିଏ।**

1.   **ସୋମବାର – ମଙ୍ଗଳବାର – ଜା**

(i) .....

(ii) .....

2.   **ଦୁଧ – ଚାୟ – ପି**

(i) .....

(ii) .....

3.   **ଠଣ୍ଡା - ଗରମ - ଖା**

(i) .....

(ii) .....

4.   **ଚାୟ – କାଫି – ଲେ**

(i) .....

(ii) .....

5.   **ବସ – କାର – ଆ**

(i) .....

(ii) .....

ଅନୁଶୀଳନ 1 - 8

ଉଦାହରଣ ଅନୁଯାୟୀ ଉପଯୁକ୍ତ କ୍ରିୟା ବିଶେଷଣ ପହଲେ, ଓନ ଦିନାଁ, 1996 ମେଁ, ବଚପନ ମେଁ ଇତ୍ୟାଦି ବ୍ୟବହାର କରି ବାକ୍ୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ କର ।

ଉଦାହରଣ :   **ମେଁ ଗାଁବ ମେଁ ରହତା ହୁଁ। ପହଲେ ମେଁ ଗାଁବ ମେଁ ରହତା ଥା।**

1.   **ଉଦୟପୁର ମେଁ ଗର୍ମି ପଡ଼ିତୀ ହେ।**

.....

2. आशा गाना गाती है।

.....

3. सुशील सुबह उठकर कसरत करता है।

.....

4. हॉस्टल में खाना अच्छा मिलता है।

.....

5. रमेश शहर में रहता है।

.....

ମନ୍ତବ୍ୟ ଓ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ

1. ଉଚ୍ଚତି ଆବଶ୍ୟକ

(କ) ବନାନ

(ଖ) ବ୍ୟାକରଣ ବିନ୍ଦୁ

(ଗ) ସଂରଚନା

2. ଉତ୍ତର ପତ୍ରର ସାଧାରଣ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ

ଚମତ୍କାର	ଅତି ଉତ୍ତମ	ଉତ୍ତମ	ଭଲ	ଖରାପ (ଉଚ୍ଚତି ଆବଶ୍ୟକ)

ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକାରୀଙ୍କ ନାମ

ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକାରୀଙ୍କ ସ୍ୱାକ୍ଷର ଓ ତାରିଖ

पत्राचार पाठ्यक्रम विभाग
ପତ୍ରାଚାର ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ବିଭାଗ
केंद्रीय हिंदी निदेशालय
କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ହିନ୍ଦୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ

हिंदी सर्टिफिकेट पाठ्यक्रम (ओड़िआ माध्यम)
ହିନ୍ଦୀ ସାର୍ଟିଫିକେଟ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ (ଓଡ଼ିଆ ମାଧ୍ୟମ)

उत्तर पत्र 13-16

ଉତ୍ତର-ପତ୍ର 13-16

ଉତ୍ତର-ପତ୍ର ପ୍ରାପ୍ତିର ତାରିଖ { ଛାତ୍ର / ଛାତ୍ରୀ : .....
ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ : .....

प्राप्तांक ପ୍ରାପ୍ତାଙ୍କ	13	..... / 20	14	..... / 20	15	..... / 20	16	..... / 20

ଆମ ସହିତ ପତ୍ର ବିନିମୟ ପାଇଁ ସର୍ବଦା ନିଜ ରୋଲ ନମ୍ବର ଲେଖ

कृपया छात्र अपना रोल नंबर एवं पता नीचे लिखें।
ନିମ୍ନ ସୂଚନା ପୂରଣ କର

रोल नं.
ରୋଲ ନଂ.

छात्र की मातृभाषा .....
ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କ ମାତୃଭାଷା

कु./श्रीमती/श्री/ कु./ଶ୍ରୀମତୀ/ଶ୍ରୀ .....
पता / ଠିକଣା .....

..... पिन / ପିନ

मूल्यांकन के लिए उत्तर पत्र इस पते पर भेजे :	ଉତ୍ତର-ପତ୍ର ପଠାଇବାର ଠିକଣା :
उप निदेशक पत्राचार पाठ्यक्रम विभाग केंद्रीय हिंदी निदेशालय पश्चिमी खंड - VII रामकृष्णपुरम नई दिल्ली - 110066 (भारत)	The Deputy Director Dept. of Correspondence Courses Central Hindi Directorate West Block - VII Rama Krishna Puram New Delhi - 110066 [INDIA]

ଉତ୍ତର-ପତ୍ରରେ ଉତ୍ତର ଲେଖିବା ପୂର୍ବରୁ ପାଠଟି ମନଦେଇ ପଢ଼ ।

ଅନୁଶୀଳନ - 1

ପ୍ରତ୍ୟେକ ବାକ୍ୟ ଶେଷରେ ଦିଆଯାଇଥିବା କ୍ରିୟାର ଉପଯୁକ୍ତ ଘଟଣା ଅତୀତ କାଳରେ ରୂପ ଦ୍ଵାରା ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

ଉଦାହରଣ : **ସୋନା ଚାୟ** ..... । (**ବନା**)

ସୋନା ଚାୟ ବନା ରହି ଥି।

1. କୁଛ ଲୋଗ ପੈଦଲ ..... । (**ଜା**)
2. ନୌକର ଘର ..... । (**ସାଫ କର**)
3. ବଚ୍ଚେ ..... । (**ସୋ**)
4. ସଲୀମା ସାଢ଼ିଆଁ ..... । (**ଖରୀଦ**)
5. ମାତାଜୀ ଘର ମେଁ କୁଛ କାମ ..... । (**କର**)

ଅନୁଶୀଳନ - 2

ଉଦାହରଣ ଅନୁଯାୟୀ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ କର ।

ଉଦାହରଣ କ : **ମେଁ ଚାୟ ପି ରହା ହୁଁ।**

ମେଁ ଚାୟ ପି ରହା ଥା।

1. ସୀତା ଖାନା ବନା ରହି ହେ। .....
2. ପିତା ଜୀ ବାଗ ମେଁ ଟହଲ ରହେ ହେଁ। .....
3. ମାତା ଜୀ ଅଖବାର ପଢ଼ ରହି ହେଁ। .....
4. ମୋହନ ସୋହନ କୋ ବୁଲା ରହା ହେ। .....
5. ମୀତା ସ୍କୁଲ କା କାମ କର ରହି ହେ। .....

ଉଦାହରଣ ଖ : **ରାଧା କୋ ରାସ୍ତା ପତା ହେ।**

ରାଧା ରାସ୍ତା ଜାନତି ହେ।

1. ମୁଞ୍ଚେ ଆପକା ନାମ ପତା ହେ। .....
2. ସୀମା କୋ ଗଣିତ ପତା ହେ। .....
3. ହମେଁ ଉତ୍ତର ପତା ହେ। .....
4. ଉନକୋ ଘର ପତା ହେ। .....
5. ଲୋଗୋଁ କୋ ଯହ ବାତ ପତା ହେ। .....

ଅନୁଶୀଳନ1 - 3

ଉଦାହରଣ ଅନୁଯାୟୀ ବାକ୍ୟରେ ଡାହାଣରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଶବ୍ଦ ଯୋଗକରି ତଳ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ବିସ୍ତାର କର ।

ଉଦାହରଣ :   **ରାମ ଜାତା ହେଁ । (ବାଜାର)**

ରାମ ବାଜାର ଜାତା ହେଁ (ରୋଜ ଶାମ କୋ)

ରାମ ରୋଜ ଶାମ କୋ ବାଜାର ଜାତା ହେଁ । (ପାଞ୍ଚ ବଜେ)

ରାମ ରୋଜ ଶାମ କୋ ପାଞ୍ଚ ବଜେ ବାଜାର ଜାତା ହେଁ । (ଗାଢ଼ୀ ସେ)

ରାମ ରୋଜ ଶାମ କୋ ପାଞ୍ଚ ବଜେ ଗାଢ଼ୀ ସେ ବାଜାର ଜାତା ହେଁ ।

1.   ସୀତା ଆତୀ ହେଁ । (ଘର)

..... (ଊହ ବଜେ)

..... (ଶାମ କୋ)

..... (ବସ ସେ)

2.   ସେ ପଢ଼ତେ ହେଁ । (ଅଖବାର)

..... (ଆଠ ବଜେ)

..... (ରୋଜ ସୁବହ)

..... (ନହେଁ)

..... (କ୍ୟା)

ଅନୁଶୀଳନ1 - 4

ହିନ୍ଦୀରେ ଅନୁବାଦ କର ।

1.   ତୁମେ କଣ କରୁଛ ?

.....

2.   ତୁମେ ଗଡ଼କାଲି ସଂଧ୍ୟାବେଳେ କଣ କରୁଥିଲ ?

.....

3.   ମୁଁ ସଂଧ୍ୟାବେଳେ ମୋ ଗୃହକାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲି ।

.....

4.   ସେମାନେ କୁଆଡ଼େ ଯାଉଛନ୍ତି ?

.....

5. ସୋମବାର ସଂଧ୍ୟାରେ ସେମାନେ କୁଆଡ଼େ ଯାଉଥିଲେ ?

.....

6. ସେମାନେ ସୋମବାର ସଂଧ୍ୟାରେ ବଜାରକୁ ଯାଉଥିଲେ ।

.....

7. ସେ କଣ ପଢୁଛି ?

.....

8. ଗତ ରାତିରେ ସେ କଣ ପଢୁଥିଲା ?

.....

9. ଗତ ରାତିରେ ସେ 'ଡିସ୍କଭରି ଆଫ ଇଂଡିଆ' ପଢୁଥିଲା ।

.....

ଅନୁଶୀଳନ-5

ବାକ୍ୟ ଗଠନ କର ।

मुझे उसे तुम्हें मैं वह	यह बात इस सवाल का उत्तर इस बारे में सब कुछ आपका नाम	मालूम है जानता हूँ / जानता है पता है

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ମତବ୍ୟ ଓ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ

1. ଉଚ୍ଚତି ଆବଶ୍ୟକ

(କ) ବନାନ

(ଖ) ବ୍ୟାକରଣ ବିନ୍ଦୁ

(ଗ) ସଂରଚନା

2. ଉତ୍ତର ପତ୍ରର ସାଧାରଣ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ

ଚମତ୍କାର	ଅତି ଉତ୍ତମ	ଉତ୍ତମ	ଭଲ	ଖରାପ (ଉଚ୍ଚତି ଆବଶ୍ୟକ)

ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକାରୀଙ୍କ ନାମ

ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକାରୀଙ୍କ ସ୍ୱାକ୍ଷର ଓ ତାରିଖ

ଅନୁଶୀଳନ - 1

ଉଦାହରଣ ଅନୁଯାୟୀ ତଳ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ସାଧାରଣ ଅତୀତ କାଳରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କର ।

ଉଦାହରଣ : **वह रोज चार बजे आता है।**
लेकिन आज वह चार बजे नहीं आया।

1. सरला हमेशा अशोक होटल में ठहरती है, लेकिन इस बार वह
 .....
2. पिता जी रोज टहलने के लिए बाहर जाते हैं, लेकिन आज वे
 .....
3. सब्जी वाला रोज शाम को सब्जी लाता है, लेकिन आज वह
 .....
4. अशोक रोज मुझसे दफ्तर में मिलता है, लेकिन आज वह
 .....
5. चेन्नै जाने वाली राजधानी एक्सप्रेस शाम को पाँच बजे छूटती है, लेकिन आज वह
 .....

ଅନୁଶୀଳନ - 2

ବନ୍ଧନୀ ମଧ୍ୟରେ ଦିଆଯାଇଥିବା କ୍ରିୟାର ଉପଯୁକ୍ତ ଅତୀତ କାଳ ରୂପ ବ୍ୟବହାର କରି ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

ଉଦାହରଣ : **बीमार ने दवाई (शु1.) ..... (लेना)**
बीमार ने दवाई ली।

1. तुमने सब्जी (शु1.) ..... । (खरीदना)
2. क्या पिछली बार आपने बँगलूरु ..... ? (देखना)
3. कल रात सुधा सिनेमा देखने ..... । (जाना)
4. नौकर ने कमरा (घु.) ..... । (साफ करना)
5. उसने सारी चिट्ठियाँ (शु1. ବହୁବଚନ) ..... । (टाइପ करना)

ଅନୁଶୀଳନ - 3

ଉଦାହରଣ ଅନୁଯାୟୀ ତଳେ ସାରଣୀ ଦେଖି ପାଞ୍ଚଟି ବାକ୍ୟ ଗଠନ କର ।

ମੈଁ	କେଲା	खाई
उसने	रोटी	खाया
उन्होंने	कुछ आम	धोए
हमने	कपड़े	खरीदीं
राधा ने	कमीज़	खरीदे
क्या आपने	साड़ियाँ	खरीदी

ଉଦାହରଣ : **ମੈଁ କମିଜ ଖରିଦି।**

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

ଅନୁଶୀଳନ - 4

ଉଦାହରଣ ଅନୁଯାୟୀ ତଳ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ସାଧାରଣ ଅତୀତ କାଳରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କର ।

ଉଦାହରଣ : **ମੈଁ ରୋଜ ଦୁଧ ପିତା ହୁଁ।**

ମੈଁ ଆଜ ଭି ଦୁଧ ପିଆ ।

1. ମੈଁ ରୋଜ ଇସ ହୋଟଲ ମେଁ ଖାନା ଖାତା ହୁଁ।
.....
2. କ୍ୟା ତୁମ ରୋଜ ହିନ୍ଦି ପଢ଼ିତୀ ହୋ?
.....
3. ମੈଁ ରୋଜ କପଡ଼େ ଧୋତା ହୁଁ।
.....
4. ନୌକରାନୀ ରୋଜ କମରା ସାଫ କରତି ହେ।
.....
5. ବହ ରୋଜ ଆପସେ ମିଲତି ହେ।
.....

6. पिताजी मुझे रोज पचास रुपये देते हैं।

.....

ଅନୁଶୀଳନ - 5

ଉଦାହରଣ ଅନୁଯାୟୀ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କର ।

ଉଦାହରଣ :   **वह रोज खाना खाता था।**

आज उसने फल खाए।

1. वह रोज हिंदी पढ़ता था।	आज ..... अंग्रेजी ..... ।
2. वह सुबह दूध पीता था।	आज ..... दही ..... ।
3. वह सुबह पाँच बजे नहाता था।	आज ..... सात बजे ..... ।
4. वह रोज अपने कपड़े धोता था।	आज ..... अपने कपड़े ..... ।
5. वह रात को अखबार पढ़ता था।	आज ..... सुबह अखबार ..... ।

ଅନୁଶୀଳନ - 6

ପାଠର ସାହାଯ୍ୟ ନ ନେଇ କ୍ରିୟାର ଅତୀତ କାଳର ରୂପ ଲେଖ ।

ଉଦାହରଣ :	आ	आया	आए	आई	आई
1. पहुँच	.....	.....	.....	.....	.....
2. निकल	.....	.....	.....	.....	.....
3. हो	.....	.....	.....	.....	.....
4. सो	.....	.....	.....	.....	.....
5. मिल	.....	.....	.....	.....	.....
6. रुक	.....	.....	.....	.....	.....

ଅନୁଶୀଳନ - 7

ବନ୍ଧନୀ ମଧ୍ୟରୁ 'अपना' ର ଉପଯୁକ୍ତ ରୂପ ବାଛି ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

अपना, अपनी, अपने

1.   तुम ..... पुस्तक पढ़ो ।
2.   शीला ..... घर गई।
3.   यह मेरा ..... कमरा है।

4. तुम ..... नाम बताओ।
5. .... मित्र को बुलाइए।
6. .... देश महान है।

ଅନୁଶୀଳନ - 8

ବିଶାଳିତ ସର୍ବନାମ ସ୍ଥାନରେ अपना / अपनी / अपने ର ବ୍ୟବହାର କର ।

1. मैं मेरे घर जाता हूँ।
.....
2. तुम तुम्हारी बात सुनाओ।
.....
3. वे उनके घर गए।
.....
4. आप आपका नाम बताइए।
.....

ଅନୁଶୀଳନ - 9

ତଳ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ପଢ଼ । "अपना" ର ଉପଯୁକ୍ତ ରୂପ ବ୍ୟବହାର କରି ଖାଲି ସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

1. इस समय अंधेरा है। सब लोग ..... (ଏହି) घर लौट रहे हैं।
2. सुरेश ..... (ତା'ର) बहन के साथ वापस आ रहा है।
3. माँ ..... (ତା'ର) बच्चे को दूध पिला रही है।
4. आप ..... (ତୁମର) कलम से लिखिए।
5. मोहन ..... (ତା'ର) पत्नी के साथ थियेटर जा रहा है।
6. आपको ..... (ତୁମର) कमीज कब चाहिए ?
7. मैं ..... (ମୋର) बहन को चिट्ठी लिख रहा था।

ମତବ୍ୟ ଓ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ

1. ଉଚ୍ଚତି ଆବଶ୍ୟକ

(କ) ବନାନ

(ଖ) ବ୍ୟାକରଣ ବିନ୍ଦୁ

(ଗ) ସଂରଚନା

2. ଉତ୍ତର ପତ୍ରର ସାଧାରଣ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ

ଚମତ୍କାର	ଅତି ଉତ୍ତମ	ଉତ୍ତମ	ଭଲ	ଖରାପ (ଉଚ୍ଚତି ଆବଶ୍ୟକ)

ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକାରୀଙ୍କ ନାମ

ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକାରୀଙ୍କ ସ୍ୱାକ୍ଷର ଓ ତାରିଖ

ଅନୁଶୀଳନ - 1

ଉଦାହରଣ ଅନୁଯାୟୀ ତଳ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଭବିଷ୍ୟତ କାଳରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କର ।

ଉଦାହରଣ :   **ଜॉन अशोक होटल में ठहरता है।**
                   जॉन अशोक होटल में ठहरेगा।

1.   वह पाँच बजे लौटता है।
 .....
2.   मैं घड़ी खरीद रहा हूँ।
 .....
3.   आप यहाँ कब आ रहे हैं?
 .....
4.   सभा कितने बजे शुरू होती है?
 .....
5.   बैंक अभी बंद नहीं हो रहा है?
 .....
6.   शीला ने गाना गाया।
 .....
7.   हमने प्रश्न पूछे।
 .....

ଅନୁଶୀଳନ - 2

ଉଦାହରଣ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଧାଡ଼ିରେ ବନ୍ଧନୀ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଉଡ଼ିଆ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକର ହିନ୍ଦୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟବାଚୀ ଶବ୍ଦ ବ୍ୟବହାର କରି ଖାଲି ସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

ଉଦାହରଣ :   **मैं ..... चाहता हूँ।**
                   मैं घर जाना चाहता हूँ।

1.   मैं ..... चाहता हूँ।   (ଚଠି ଲେଖିବାକୁ)

2. मैं ..... चाहता हूँ। (ମୋ ସ୍ବଚ୍ଛର ବିକିବାକୁ)
3. सुधा ..... चाहती है। (କାମ ଆରମ୍ଭ କରିବାକୁ)
4. क्या आप ..... चाहते हैं? (ତୁମ ମାଁ କୁ ଫେରିବାକୁ)
5. हम ..... चाहते हैं। (ତାଙ୍କୁ ଭେଟିବାକୁ)

ଅନୁଶୀଳନୀ - 3

ଉଦାହରଣ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଧାଡ଼ିରେ ବନ୍ଧନୀ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଓଡ଼ିଆ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ହିନ୍ଦୀ ସମାନାର୍ଥକ ଶବ୍ଦ ଦ୍ବାରା ବାକ୍ୟ ପୁରଣ କର ।

ଉଦାହରଣ : **क्या आप टाइप करना जानती हैं?** (ଟାଇପ କିପରି କରାଯାଏ)

1. क्या आप ..... जानती हैं? (ସ୍ବଚ୍ଛର ଚଳାଇବା)
2. क्या आप ..... जानती हैं? (ଜ୍ଞାତ୍ୟ ରାନ୍ଧିବା)
3. क्या आप ..... जानती हैं? (ଟିଠି ଲେଖିବା)
4. क्या आप ..... जानती हैं? (ଶହେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗଣିବା)
5. क्या आप ..... जानती हैं? (ଘଣ୍ଟା ମରାମତି କରିବା)
6. क्या आप ..... जानती हैं? (କମ୍ପ୍ୟୁଟରରେ ପାଞ୍ଜାର ପଏନ୍ଟ୍ ଉପସ୍ଥାପିତ କରିବା)

ଅନୁଶୀଳନୀ - 4

ଉଦାହରଣ ଅନୁଯାୟୀ ତଳ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକରେ ଉପଯୁକ୍ତ କ୍ରିୟା ରୂପ ଲେଖି ବାକ୍ୟ ପୁରଣ କର ।

ଉଦାହରଣ : **सब लोग अचानक ..... ।** (ବୋଡ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲା)

सब लोग अचानक भागने लगे।

1. लड़के क्लास में ..... । (ଖେଳିବା ଆରମ୍ଭ କଲା)
2. लड़कियाँ जोर से ..... । (ଶବ୍ଦ କରିବାକୁ ଲାଗିଲା)
3. सुबह नौ बजे से ही लोग क्यू में ..... । (ଛିଡ଼ା ହେବାକୁ ଲାଗିଲା)
4. लोग थियेटर से ..... । (ବାହାରକୁ ଯିବା ଆରମ୍ଭ କଲେ)

ଅନୁଶୀଳନୀ - 5

ବନ୍ଧନୀ ମଧ୍ୟରୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଶବ୍ଦ ବାଛି ବାକ୍ୟ ପୁରଣ କର ।

(आँधी चलेगी, बादल छाएँगे, साफ रहेगा, भारी वर्षा , गरज के साथ)

1. दिल्ली और भोपाल में मौसम ..... ।

2. हिमालय की पहाड़ियों में .....।
3. मुंबई और गोवा में ..... होगी।
4. ओड़िशा के तटवर्ती इलाकों में .....।
5. देश के कई भागों में ..... छींटे पड़ेंगे।

ଅନୁଶୀଳନ - 6

ଉଦାହରଣ ଅନୁଯାୟୀ ତଳ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କର ।

ଉଦାହରଣ :   **କଲ (ଗତକାଳି) ଆପ ବੈଠକ ମେଁ କ୍ୟା ବୋଲେ?**
                           କଲ (ଆସନ୍ତା କାଳି) ଆପ ବੈଠକ ମେଁ କ୍ୟା ବୋଲେଁଗେ?

1.   କଲ वह मेरी बात भूल गया था।
        .....
2.   शीला कुछ नहीं समझी।
        .....
3.   यह तुम्हारे लिए क्या लाया?
        .....
4.   कल वह सारा दिन घर पर रहा ।
        .....
5.   वह दिल्ली कब गया?
        .....

ଅନୁଶୀଳନ - 7

ବନ୍ଧନୀ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଶବ୍ଦର ସାହାଯ୍ୟ ନେଇ ତଳ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଦିଅ ।

1.   आप चाय के साथ क्या लेंगे ? (समोसा)
        .....
2.   सीता यहाँ कब आएगी ? (कल शाम)
        .....

3. वे दिल्ली में कहाँ रुकेंगे ? (होटल में)
.....
4. हम लोग मुंबई कैसे जाएँगे ? (हवाई जहाज से)
.....
5. प्रदर्शनी का उद्घाटन कब होगा ? (दस तारीख को)
.....

ଅନୁଶୀଳନ - 8

ଉଦାହରଣ ଅନୁଯାୟୀ ତଳ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କର :

ଉଦାହରଣ : **मुझे गाजर का हलवा पसंद है।**
मुझे गाजर का हलवा अच्छा लगता है।

1. मुझे बनारसी साड़ी पसंद है।
.....
2. मेरे भाई को रेमंड का कपड़ा पसंद है।
.....
3. हमें नाश्ते में इडली पसंद है।
.....
4. मुझे तंदूरी रोटी ज्यादा पसंद है।
.....
5. उसे पार्क में घूमना पसंद है।
.....

ମତବ୍ୟ ଓ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ

1. ଉଚ୍ଚତ ଆବଶ୍ୟକ

(କ) ବନାନ

(ଖ) ବ୍ୟାକରଣ ବିନ୍ଦୁ

(ଗ) ସଂରଚନା

2. ଉତ୍ତର ପତ୍ରର ସାଧାରଣ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ

ଚମତ୍କାର	ଅତି ଉତ୍ତମ	ଉତ୍ତମ	ଭଲ	ଖରାପ (ଉଚ୍ଚତ ଆବଶ୍ୟକ)

ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକାରୀଙ୍କ ନାମ

ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକାରୀଙ୍କ ସ୍ୱାକ୍ଷର ଓ ତାରିଖ

ଅନୁଶୀଳନ - 1

ଉଦାହରଣ ଅନୁଯାୟୀ ତଳ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଘଟିତ ବର୍ତ୍ତମାନ କାଳରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କର ।

ଉଦାହରଣ: **ମୋହନ ଆଜ କାର ସେ ଦଫ୍ତର ଗୟା।**

ମୋହନ ଆଜ କାର ସେ ଦଫ୍ତର ଗୟା ହେ।

1. ନୌକର ଆପକା ସାମାନ ଲାୟା।
 .....
2. ଡଃ. ବିଦ୍ୟାସାଗର ଅସ୍ପତାଳ ସେ ପାଞ୍ଚ ବଜେ ଲୌଟେ।
 .....
3. ତୁମ କୌନ ସୀ ଫଲାଓ୍ଟ ସେ ଆଏ?
 .....
4. କ୍ୟା ସେ ଆଜ ସ୍କୁଲ ଗଏ?
 .....
5. ହୈଦରାବାଦ ଜାନେ ବାଲୀ ଗାଓୀ 4 ବଜେ ଛୁଟି।
 .....
6. ଓସନେ ହୋଟଲ ମେଁ ଚାୟ ପି।
 .....
7. ସୁଧା ନେ ମାତା ଜି କୋ ଦବା ଦି।
 .....

ଅନୁଶୀଳନ - 2

ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା କଥନଗୁଡ଼ିକୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ କର ।

1. କ୍ୟା ତୁମ ନିବୁ (ଲେନ୍) ଲାଏ ହୋ? ହାଁ .....
 କିତନେ ଲାଏ ହୋ? .....
 କ୍ୟା ଭାବ ଲାଏ ହୋ? .....
 ନିବୁ କହାଁ ରଖେ ହେଁ? .....

2. क्या आप आगरा गई हैं? हाँ, ...
 कितनी बार गई हैं? .....
 किसके साथ गई हैं? .....
3. क्या तुम्हारे घर मेहमान आए हैं? .....
 कितने लोग आए हैं? .....
 चाचाजी भी आए हैं? हाँ .....
 चाचीजी नहीं आई हैं? नहीं .....

ଅନୁଶୀଳନ - 3

ଉଦାହରଣ ଅନୁଯାୟୀ ତଳ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କର ।

ଉଦାହରଣ : मुझे हिंदी आती है। मैं हिंदी जानता हूँ।

1. मुझे तैरना आता है। .....
 2. मुझे चाय बनाना आता है। .....
 3. मुझे कार चलाना आता है। .....
 4. मुझे शॉपिंग करना आता है। .....
 5. मुझे खाना बनाना आता है। .....

ଅନୁଶୀଳନ - 4

ତଳ ସାରଣୀ ଅନୁଯାୟୀ ଦଶଟି ବାକ୍ୟ ଗଠନ କର ।

मैं हम उसे तुम्हें राम को	कई भाषाएं गुजराती रूसी चीनी	जानता / जानते / जानती आती	हूँ / है / हैं

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ଅନୁଶୀଳନୀ - 5

ଉଦାହରଣ ଅନୁଯାୟୀ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କର ।

ଉଦାହରଣ :   **ମੈଁ ଅଂଗ୍ରେଜୀ ଜାଣତା ହୁଁ।**

ମୁझे अंग्रेजी आती है।

1.   रहमान उर्दू पढ़ना जानता है।   .....
2.   क्या तुम डोसा बनाना जानती हो?   .....
3.   रचना कंप्यूटर में टाइप करना जानती है।   .....
4.   मैं भरतनाट्यम जानती हूँ।   .....
5.   वह कविता लिखना जानती है।   .....

ଅନୁଶୀଳନୀ - 6

ହିନ୍ଦୀରେ ଅନୁବାଦ କର ।

1.   ଏହି ଝିଅମାନେ ଏବେ ଜୟପୁରରୁ ଫେରିଛନ୍ତି ।
.....
2.   ସବିତା ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ମୁମ୍ବାଇ ଆସିଛି ।
.....
3.   ସେମାନେ ମୋ ଘରକୁ ଅନେକ ଥର ଆସିଛନ୍ତି ।
.....
4.   ତୁମେ କେଉଁଠାରୁ ଏହି ବହିଗୁଡ଼ିକ କିଣିଛ ?
.....
5.   ମୁଁ ତୁମ ପାଇଁ ଏହି କଲମ କିଣିଛି ।
.....

ମତବ୍ୟ ଓ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ

1. ଉଚ୍ଚତି ଆବଶ୍ୟକ

(କ) ବନାନ

(ଖ) ବ୍ୟାକରଣ ବିନ୍ଦୁ

(ଗ) ସଂରଚନା

2. ଉତ୍ତର ପତ୍ରର ସାଧାରଣ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ

ଚମତ୍କାର	ଅତି ଉତ୍ତମ	ଉତ୍ତମ	ଭଲ	ଖରାପ (ଉଚ୍ଚତି ଆବଶ୍ୟକ)

ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକାରୀଙ୍କ ନାମ

ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକାରୀଙ୍କ ସ୍ୱାକ୍ଷର ଓ ତାରିଖ

पत्राचार पाठ्यक्रम विभाग
ପତ୍ରାଚାର ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ବିଭାଗ
केंद्रीय हिंदी निदेशालय
କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ହିନ୍ଦୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ

हिंदी सर्टिफिकेट पाठ्यक्रम (ओड़िआ माध्यम)
ହିନ୍ଦୀ ସାର୍ଟିଫିକେଟ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ (ଓଡ଼ିଆ ମାଧ୍ୟମ)

उत्तर पत्र 17-20

ଉତ୍ତର-ପତ୍ର 17-20

ଉତ୍ତର-ପତ୍ର ପ୍ରାପ୍ତିର ତାରିଖ { ଛାତ୍ର / ଛାତ୍ରୀ : .....
ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ : .....

प्राप्तांक ପ୍ରାପ୍ତାଙ୍କ	17	..... / 20	18	..... / 20	19	..... / 20	20	..... / 20

ଆମ ସହିତ ପତ୍ର ବିନିମୟ ପାଇଁ ସର୍ବଦା ନିଜ ରୋଲ ନମ୍ବର ଲେଖ

कृपया छात्र अपना रोल नंबर एवं पता नीचे लिखें।
ନିମ୍ନ ସୂଚନା ପୂରଣ କର

रोल नं.
ରୋଲ ନଂ.

छात्र की मातृभाषा .....
ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କ ମାତୃଭାଷା

कु./श्रीमती/श्री/ कु./ଶ୍ରୀମତୀ/ଶ୍ରୀ .....
पता / ଠିକଣା .....

..... पिन / ପିନ

मूल्यांकन के लिए उत्तर पत्र इस पते पर भेजे :	ଉତ୍ତର-ପତ୍ର ପଠାଇବାର ଠିକଣା :
उप निदेशक पत्राचार पाठ्यक्रम विभाग केंद्रीय हिंदी निदेशालय पश्चिमी खंड - VII रामकृष्णपुरम नई दिल्ली - 110066 (भारत)	The Deputy Director Dept. of Correspondence Courses Central Hindi Directorate West Block - VII Rama Krishna Puram New Delhi - 110066 [INDIA]

ଉତ୍ତର-ପତ୍ରରେ ଉତ୍ତର ଲେଖିବା ପୂର୍ବରୁ ପାଠଟି ମନଦେଇ ପଢ଼ ।

ଅନୁଶୀଳନ - 1

ଦିଆଯାଇଥିବା କ୍ରିୟାର ଉପଯୁକ୍ତ ରୂପ ବ୍ୟବହାର କରି ତଳ ଅନୁଛେଦଟି ପୂର୍ଣ୍ଣ କର ।

रात के दस बज रहे थे। मैं रामकृष्णपुरम जाने के लिए एक बस में (चढ़ना)। मैंने कंडक्टर को रुपए (देना) और अपना टिकट (लेना)। बस से उतरते हुए मैंने अपना टिकट (फेंकना) और आगे चलना (शुरू करना)। तभी चैकिंग इंस्पेक्टर ने आवाज़ (देना) और (बोलना) 'टिकट दिखाइए'। जिस जगह बस रुकी थी, वहाँ अंधेरा था। मैंने नीचे से एक टिकट (उठाना)। वह दूसरे रूट का टिकट था। मैंने इंस्पेक्टर से (कहना) कि मैंने टिकट (खरीदना)। इंस्पेक्टर ने मेरी बात पर विश्वास नहीं (करना) और मुझ पर जुर्माना (करना)। वहीं पर पास में मोबाइल कोर्ट की वैन खड़ी थी। मैंने चुपचाप जुर्माना (भरना) और अपने कान (पकड़ना) कि फिर ऐसा नहीं करूँगा।

[illegible]

ଅନୁଶୀଳନ - 2

ଦିଆଯାଇଥିବା ଉଦାହରଣ ଅନୁସାରେ ତଳ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କର ।

ଉଦାହରଣ :   मैं हिंदी भाषा पढ़ता हूँ ।

मैंने हिंदी भाषा पढ़ी।

1. आप दाल-चावल खाते हैं। .....
2. मेरा बेटा शाम को टेनिस खेलता है। .....

3. बच्चे कहानी की किताबें पढ़ते हैं। .....
4. मेरे घर में नौकरानी खाना बनाती है। .....
5. डाक्टर मरीजों को दवाएँ देते हैं। .....

ଅନୁଶୀଳନ - 3

ପ୍ରତ୍ୟେକ ଛାତ୍ରରୁ ଶବ୍ଦ ବାଛି ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଗଠନ କର ।

କ्या	में मोहन गीता हम	अंदर आज जल्दी यहाँ आपके साथ	आ जा बैठ चल	सकता सकती सकते	चल सक हैं

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ଅନୁଶୀଳନ - 4

ଉଦାହରଣ ଅନୁଯାୟୀ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରନ୍ତୁ ।

ଉଦାହରଣ : **बच्चे कल शाम को मैदान में खेल रहे थे।**
बच्चे कल शाम को मैदान में खेले थे।

1. मैं बस से मसूरी जा रहा था। .....
2. बच्चा ज़मीन पर सो रहा था। .....
3. लड़की गरम पानी से नहा रही थी। .....

4. आपके दोस्त दिल्ली में कहाँ रह रहे थे? .....
5. आपकी पत्नी टैक्सी से एयरपोर्ट पहुँच रही थी। .....

ଅନୁଶୀଳନୀ - 5

ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଦିଅ ।

1. क्या आप हिंदी समझ सकते / ती हैं?
.....
2. आपने हिंदी कहाँ सीखी?
.....
3. आप कितनी भाषाएँ बोल सकते / ती हैं?
.....
4. आप सुबह कितने बजे उठ सकते / ती हैं?
.....
5. क्या आप उत्तर भारतीय खाना बना सकते / ती हैं?
.....

ଅନୁଶୀଳନୀ - 6

ହିନ୍ଦୀରେ ଅନୁବାଦ କର ।

1. ସେ ତା ଗାଁକୁ ଯାଇଥିଲା ।
.....
2. ମୋ ବାପା ମୋତେ ଗୋଟିଏ ନୂଆ ସାଇକେଲ ଦେଇଥିଲେ ।
.....
3. ଛାତ୍ରମାନେ ଶ୍ରେଣୀକୁ ଡେରିରେ ଆସିଲେ ।
.....
4. ମୁଁ ମୋ ସାଙ୍ଗକୁ ଗୋଟିଏ ଚିଠି ହିନ୍ଦୀରେ ଲେଖିଛି ।
.....
5. ଟ୍ରେନ୍ ସନ୍ଧ୍ୟା ପାଞ୍ଚଟାରେ ବାଙ୍ଗାଲୋର ପାଇଁ ଛାଡ଼ିଲା ।
.....

ଅନୁଶୀଳନ - ୭

ବନ୍ଧନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁସାରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ରୂପାନ୍ତରିତ କରନ୍ତୁ।

ଉଦାହରଣ :   ଲड़की स्कूल जाती है।   (ପୂର୍ଣ୍ଣଘଟିତ ଅଟୀତ)
                          ଲड़की स्कूल गई थी।

1. मार्क शाकाहारी खाना खाता है। (वाच्यार्थ अतः)
2. ये विद्यार्थी हिंदी पढ़ते हैं। (पूर्वार्थ अतः)
3. बच्चे कार्टून फिल्में देखते हैं। (पूर्वार्थ वर्तमान)
4. गीता का भाई सुबह छह बजे उठता है। (वाच्यार्थ अतः)
5. राजेश तीन किलोमीटर दौड़ता है। (पूर्वार्थ अतः)

ଅନୁଶୀଳନ - ୮

କର୍ତ୍ତାକୁ ତୃତୀୟ ପୁରୁଷ ସ୍ଥାନିତ ଏକବଚନ (लड़की) ଶବ୍ଦ ଦ୍ଵାରା ପରିବର୍ତ୍ତିତ କରି ଅନୁଛେଦଟିକୁ ଆଉ ଥରେ ଲେଖ ।

मैं आज सुबह देर से उठा। मैं घूमने नहीं गया। मैंने नौ बजे नाश्ता किया। फिर मैं रमेश के घर गया। एक बजे मैंने रमेश के साथ खाना खाया। थोड़ी देर मैंने आराम किया। लगभग तीन बजे मैं बाज़ार गया। मैंने एक कमीज़ और कुछ रुमाल खरीदे। फिर हमने एक रेस्तराँ में चाय पी। वहाँ हम घंटे भर बैठे। शाम को हमने फिल्म देखी। मैं रात को देर से घर लौटा और ग्यारह बजे सोया।

.....

.....

.....

.....

.....

ମତବ୍ୟ ଓ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ

1. ଉଚ୍ଚତି ଆବଶ୍ୟକ

(କ) ବନାନ

(ଖ) ବ୍ୟାକରଣ ବିନ୍ଦୁ

(ଗ) ସଂରଚନା

2. ଉତ୍ତର ପତ୍ରର ସାଧାରଣ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ

ଚମତ୍କାର	ଅତି ଉତ୍ତମ	ଉତ୍ତମ	ଭଲ	ଖରାପ (ଉଚ୍ଚତି ଆବଶ୍ୟକ)

ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକାରୀଙ୍କ ନାମ

ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକାରୀଙ୍କ ସ୍ୱାକ୍ଷର ଓ ତାରିଖ

ଅନୁଶୀଳନ 1 - 1

ଉଦାହରଣ ଅନୁଯାୟୀ ତଳ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କର ।

ଉଦାହରଣ :   **ମੈଁ ଚାହତା ହୁଁ। ଆପ ଘର ଜାଈ।**
                  ମੈଁ ଚାହତା ହୁଁ କି ଆପ ଘର ଜାଈଁ।

1.   ସମର ଚାହତା ହେ। ତୁମ ଦଫ୍ତର ଜାଓ।

.....

2.   ଅଧ୍ୟାପକ ଚାହତେ ହେଁ। ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀ ହିନ୍ଦୀ ପଢ଼େ।

.....

3.   ମੈଁ ଚାହତା ହୁଁ। ତୁ ମେରେ ଘର ଆ।

.....

4.   ଓସକୀ ମାଁ ଚାହତୀ ହେ। वह डॉक्टर बने।

.....

5.   हम चाहते हैं। आप कुछ दिन और रुकिए।

.....

ଅନୁଶୀଳନ 1 - 2

ଉଦାହରଣ ଅନୁଯାୟୀ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ଉପଯୁକ୍ତ ପରିବର୍ତ୍ତନ କର ।

ଉଦାହରଣ :   **ଲଝକା ହିନ୍ଦୀ ଲିଖ ରହା ହେ।**
                  ଲଝକା ହିନ୍ଦୀ ଲିଖେ।

1.   ଲଝକିଆଁ ବେଡମିଂଟନ ଖେଲ ରହୀ ହେଁ।

.....

2.   ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀ କେଁଟିନ ମେଁ ନାଶତା କର ରହେ ହେଁ।

.....

3.   मज़दूर औरत सड़क पर पत्थर तोड़ रही है।

.....

4. बच्चा मैदान में साइकिल चला रहा है।

.....

5. किसान खेतों में फसल काट रहे हैं।

.....

ଅନୁଶୀଳନ - 3

ଉଦାହରଣ ଅନୁଯାୟୀ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କର ।

ଉଦାହରଣ କ: **सभी विद्यार्थी कल नौ बजे आएँगे।**

सभी विद्यार्थियों को कल नौ बजे आना पड़ेगा।

1. लड़कियाँ खाना बनाना सीखेंगी।

.....

2. मरीज़ दवा खाएगा।

.....

3. अधिकारी समय से दफ़्तर पहुँचेंगे।

.....

4. तू मेरा कहना मानेगा।

.....

5. गायत्री सितार बजाएगी।

.....

ଉଦାହରଣ ଖ: **कल दीपक सात बजे दफ़्तर आया।**

कल दीपक को सात बजे दफ़्तर आना पड़ा।

1. छोटू रोज़ ग्यारह बजे चाय लाता है।

.....

2. डॉक्टर ने मरीज़ का आपरेशन किया ।

.....

3. भारती बच्चों को संगीत सिखाती है।

.....

4. अहमद पिछले हफ्ते मुंबई गया।

.....

5. जार्ज ने हिंदी सीखी।

.....

ଅନୁଶୀଳନ1 - 4

ତୁମ ଦୈନିକ ଆବଶ୍ୟକ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ଅଟେ? “ପଢ଼ିବା” ବ୍ୟବହାର କରି ଅତି କମ୍ରେ ପାଞ୍ଚୋଟି ବାକ୍ୟ ଲେଖ ।

1. ....

2. ....

3. ....

4. ....

5. ....

ଅନୁଶୀଳନ1 - 5

ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଶବ୍ଦ ବ୍ୟବହାରକରି ସଂରଚନା ଅନୁସାରେ ତିନୋଟି ଲେଖାଏଁ ବାକ୍ୟ ଗଠନ କର ।

स्कूल जाना - मैं स्कूल जाता हूँ।
मुझको स्कूल जाना है।
मुझको स्कूल जाना पड़ेगा।

1. दवा खाना .....

.....

.....

2. घर का काम करना .....

.....

.....

3.   रोज़ टेनिस खेलना .....
.....
.....
4.   मैदान में दौड़ना .....
.....
.....
5.   विदेशी भाषा सीखना .....
.....
.....

ଅନୁଶୀଳନୀ - 6

ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ହିନ୍ଦୀରେ ଲେଖ ।

1.   ତୁମେ କେତେବେଳେ ଉଠ ?
.....
2.   ତୁମେ ବସରେ ସ୍କୁଲକୁ ଯାଅ କି ?
.....
3.   ତୁମେ କେତୋଟି ଭାଷା କହି ପାରିବ ?
.....
4.   ତୁମର ଜମିରେ କାମ କରିବାକୁ ଅଛି କି ?
.....
5.   ତୁମେ ହିନ୍ଦୀ ପଢ଼ିବାକୁ ପସନ୍ଦ କର କି ?
.....

ଅନୁଶୀଳନୀ - 7

ଉଦାହରଣ ଅନୁଯାୟୀ ତଳ କ୍ରିୟାଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟବହାର କରି ବାକ୍ୟ ଗଠନ କର ।

ଉଦାହରଣ :   जाना + होना –   मुझको बाज़ार जाना होगा।

1.   लिखना + पढ़ना .....
.....

2. सोचना + होना .....
3. चलना + पड़ना .....
4. तैरना + होना .....
5. जागना + पड़ना .....

ମନ୍ତବ୍ୟ ଓ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ

1. ଉଚ୍ଚତି ଆବଶ୍ୟକ
(କ) ବନାନ

(ଖ) ବ୍ୟାକରଣ ବିନ୍ଦୁ

(ଗ) ସଂରଚନା
2. ଉତ୍ତର ପତ୍ରର ସାଧାରଣ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ

ଚମତ୍କାର	ଅତି ଉତ୍ତମ	ଉତ୍ତମ	ଭଲ	ଖରାପ (ଉଚ୍ଚତି ଆବଶ୍ୟକ)

ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକାରୀଙ୍କ ନାମ

ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକାରୀଙ୍କ ସ୍ୱାକ୍ଷର ଓ ତାରିଖ

ଅନୁଶୀଳନ - 1

ତଳ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଦିଅ :

1. क्या आपके शहर में बंगाली मिठाई मिलती है?

.....

2. क्या आपका चेहरा अपने पिता से मिलता है?

.....

3. क्या आप रोज़ शाम को अपने दोस्तों से मिलते हैं?

.....

4. आपको परीक्षा में कितने प्रतिशत अंक मिले?

.....

5. क्या आपके यहाँ पीने के पानी में क्लोरीन मिला है?

.....

ଅନୁଶୀଳନ - 2

ଉଦାହରଣ ଅନୁଯାୟୀ ଅବ୍ୟୟ ବ୍ୟବହାର କରି ନିମ୍ନ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଛଟିଳ ବାକ୍ୟରେ ପରିଣତ କର ।

ଉଦାହରଣ : **ମੈଁନେ କଲ ଏକ ନାଟକ ଦେଖା ଥା।**

ନାଟକ ବହୁତ ଅଚ୍ଛା ଥା।

ମੈଁନେ କଲ ଜୋ ନାଟକ ଦେଖା ଥା ସହ ବହୁତ ଅଚ୍ଛା ଥା।

1. i) मैं अपनी पत्नी के लिए मैसूर से साड़ियाँ लाया था।

ii) साड़ियों में ज़री का काम था।

.....

2. i) कल हमारे घर अतिथि आए थे।

ii) अतिथि गणित के प्रोफ़ेसर थे।

.....

3. i) आपने मुझे एक कहानी सुनाई।

ii) कहानी मैं सुन चुका हूँ।

.....

4. i) कल मैं एक विद्यार्थी से मिला।
ii) विद्यार्थी इंग्लैंड से आया है।
.....

5. i) यह आम बहुत स्वादिष्ट है।
ii) आम लखनऊ से आया है।
.....

ଅନୁଶୀଳନ - 3

जितना-उतना किता जैसा-वैसा ଉପଯୁକ୍ତ ଅବ୍ୟୟ ବ୍ୟବହାର କରି ତଳ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ପୂର୍ଣ୍ଣ କର ।

1. आज बस मैं ..... भीड़ है ..... कल नहीं थी।
2. तुम ..... सामान उठा सकते हो ..... उठा लो।
3. चेरापूंजी में ..... बारिश होती है ..... कहीं नहीं होती।
4. .... काम तुमने किया है ..... और कोई नहीं कर सकता।
5. .... गाड़ी तुम्हारी है ..... मेरे पास भी है।
6. .... हिंदी गणेश बोलता है ..... अनंत नहीं बोलता।
7. .... ज्ञान आपके पास है ..... मेरे पास नहीं है।
8. .... रुपयों में आपने एक कमीज़ खरीदी है ..... में बिग बाज़ार में दो मिलती हैं।

ଅନୁଶୀଳନ - 4

ନିମ୍ନ ବାକ୍ୟାଂଶ ବ୍ୟବହାର କରି ତଳ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଗଠନ କର ।

बारिश का आना – बारिश आने वाली है।

1. फूलों का खिलना .....
2. धूप का निकलना .....
3. कक्षा का खत्म होना .....
4. मैच का शुरू होना .....
5. फोटो का खींचना .....

ଅନୁଶୀଳନ - 5

ସଂଯୋଜକ ଅବ୍ୟୟ ବ୍ୟବହାର କରି ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ବାକ୍ୟ ଦୁଇଟିକୁ ସଂଯୋଗ କର ।

ଉଦାହରଣ : **मेरे घर के पास बहुत पेड़ हैं। (जहाँ – वहाँ)
जहाँ मेरा घर है वहाँ बहुत पेड़ हैं।**

1. माधव के पास मुझसे कम किताबें हैं। (जितना -उतना)
.....
2. आपकी जैसी कमीज़ मेरे पास भी है। (जैसी-वैसी)
.....
3. मैं आपकी तरह काम नहीं कर सकता। (जैसा-वैसा)
.....
4. सुधीर नामक व्यक्ति आजकल बीमार है। (जो – वह)
.....
5. बच्चों के समान बूढ़े नहीं दौड़ सकते। (जैसे – वैसे)
.....

ଅନୁଶୀଳନ - 6

ଉଦାହରଣ ଥିଲାକ୍ରି 'ବାଲା' ସଂଯୋଗକରି ବାକ୍ୟ ଗଠନ କର ।

ଉଦାହରଣ : **हिंदी पढ़ने वाला लड़का, जाने वाला
हिंदी पढ़ने वाला लड़का कल जाने वाला है।**

1. काम करने वाले लोग, पैसे माँगने वाला
.....
2. रिक्शा चलाने वाले, जमा होने वाला
.....
3. सब्ज़ी बेचने वाली, आवाज़ देने वाला
.....

4. अखबार बाँटने वाला, देर से आने वाला

.....

5. खाना बनाने वाली, पुलाव तैयार करने वाला

.....

ଅନୁଶୀଳନ - 7

ଉଦାହରଣ ଅନୁଯାୟୀ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କର ।

ଉଦାହରଣ :   **ମैं लिखने जा रहा हूँ।**
                         मैं लिखने वाला हूँ।

1. पेट्रोल की कीमतें फिर बढ़ने जा रही हैं।

.....

2. आज की बैठक में आप क्या बोलने जा रहे हैं?

.....

3. शाम को आठ बजे तुम क्या करने जा रहे हो?

.....

4. कल विरोधी पार्टियाँ (ବିରୋଧୀ ଦଳ) प्रदर्शन करने जा रही हैं।

.....

5. कल क्या खाना बना रहे हो ?

.....

6. श्रीमती और श्री गुप्ता मुंबई जा रहे हैं ।

.....

ମତବ୍ୟ ଓ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ

1. ଉଚ୍ଚତି ଆବଶ୍ୟକ

(କ) ବନାନ

(ଖ) ବ୍ୟାକରଣ ବିନ୍ଦୁ

(ଗ) ସଂରଚନା

2. ଉତ୍ତର ପତ୍ରର ସାଧାରଣ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ

ଚମତ୍କାର	ଅତି ଉତ୍ତମ	ଉତ୍ତମ	ଭଲ	ଖରାପ (ଉଚ୍ଚତି ଆବଶ୍ୟକ)

ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକାରୀଙ୍କ ନାମ

ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକାରୀଙ୍କ ସ୍ୱାକ୍ଷର ଓ ତାରିଖ

ଅନୁଶୀଳନ- 1

ଉଦାହରଣ ଅନୁଯାୟୀ ନିମ୍ନ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ପରିବର୍ତ୍ତନ କର ।

ଉଦାହରଣ : **बच्चे ने दूध पी लिया है। बच्चा दूध पी चुका है।**

1. सुलोचना ने खबर सुन ली है। .....
2. रमेश ने चाय का आर्डर दे दिया है। .....
3. राजा ने खाना खा लिया है। .....
4. मैंने टी .वी. पर यह फ़िल्म देख ली। .....
5. राधिका ने अपने भाई को चिट्ठी भेज दी। .....

ଅନୁଶୀଳନ- 2

‘चुकना’ କ୍ରିୟାର ଉପଯୁକ୍ତ ରୂପ ବ୍ୟବହାର କରି ବାକ୍ୟ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କର ।

1. मैं 8 बजे तक खाना खा ..... ।
2. यह रिपोर्ट तैयार हो ..... ।
3. आपकी कमीजें सिल ..... ।
4. हमारे घर मेहमान आ ..... ।
5. सभी यात्री हवाई अड्डे पहुँच ..... ।

ଅନୁଶୀଳନ- 3

ଉଦାହରଣ ଅନୁଯାୟୀ ତଳ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକରେ ନିଷ୍ପେଧ ବାଚକ ‘नहीं’ ର ବ୍ୟବହାର କର ।

ଉଦାହରଣ : **हम खाना खा चुके हैं। हमने खाना नहीं खाया है।**

1. विद्यार्थी यह पाठ पढ़ चुके हैं। .....
2. छोटा बच्चा नहा चुका था। .....
3. लड़कियाँ परीक्षा की तैयारी कर चुकी हैं। .....
4. वह सात बजे तक उठ चुका था। .....
5. मैं तुम्हारा पत्र पढ़ चुका हूँ। .....

ଅନୁଶୀଳନ - 4

ଉଦାହରଣ ଅନୁଯାୟୀ ତଳ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କର ।

ଉଦାହରଣ :   **निरीक्षण की व्यवस्था हो रही है।**

निरीक्षण की व्यवस्था हो गई है।

निरीक्षण की व्यवस्था हो चुकी है।

1. परीक्षा की तैयारियाँ हो रही हैं।
.....
.....
2. शादी का इंतजाम हो रहा है।
.....
.....
3. महंगाई बढ़ रही है।
.....
.....
4. चीजों की कीमतें बढ़ रही हैं।
.....
.....
5. पेट्रोल के दाम काफी बढ़ रहे हैं।
.....
.....

ଅନୁଶୀଳନ - 5

ବନ୍ଧନୀ ମଧ୍ୟରେ ଉଦାହରଣ ଅନୁଯାୟୀ ତଳ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ହିନ୍ଦୀରେ ଅନୁବାଦ କର ।

ଉଦାହରଣ : ମୁଁ ତୁମକୁ ଅପେକ୍ଷା କରୁଛି।

(इंतजार करना)

मैं आपका इंतज़ार कर रहा हूँ।

1. ସେ ଆଜି ସଂଧ୍ୟା ଛଅଟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାମ କରିବ । (କାମ करना)
.....
2. ମୋ ଚୌକି ଭାଙ୍ଗି ଯାଇଛି, ଦୟାକରି ଏଇଟି ମରାମତି କରି ଦିଅ । (मरम्मत करना)
.....
3. ମୋ ମା' ଅତିଥିମାନଙ୍କୁ ସ୍ୱାଗତ କରୁଛନ୍ତି । (स्वागत करना)
.....

4. ଦୟାକରି ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ଆଉ ଥରେ ପଢ଼ାଇବାକୁ ଅନୁରୋଧ କର । (ଅନୁରୋଧ करना)

.....

5. ଦୟାକରି ମୋତେ କ୍ଷମା କରିଦିଅ । (क्षमा करना)

.....

ଅନୁଶୀଳନ- 6

ଦେନା, ଲେନା ଓ ଜାଣା ର ସଠିକ୍ ରୂପ ଦ୍ଵାରା ତଳ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ପୂର୍ଣ୍ଣ କର ।

1. मेरी बेटी ने अपनी सहेली को किताब दे ..... ।
2. शीतल हमेशा समय पर काम कर ..... ।
3. अगले हफ्ते सभी मेहमान आ ..... ।
4. अध्यापक ने विद्यार्थियों को सवाल समझा ..... ।
5. हम लोग आज रात को रेलगाड़ी में सो ..... ।

ଅନୁଶୀଳନ- 7

ବନ୍ଧନୀ ମଧ୍ୟରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଶବ୍ଦର ହିନ୍ଦୀ ପ୍ରତିଶବ୍ଦ ସମକକ୍ଷ ବ୍ୟବହାର କରି ତଳ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ପୂର୍ଣ୍ଣ କର ।

ଉଦାହରଣ : **रंगन को थोड़ी देर** ..... । (ଆରାମ କରିବାକୁ ଦିଅ)

रंगन को थोड़ी देर आराम करने दो।

1. मैं आज वापस जाना चाहता हूँ, ... (ମୋତେ କାମ ପୂରଣ କରିବାକୁ ଦିଅ)
.....
2. सरला बाहर नहीं जाना चाहती, ... (ତାକୁ ଦିଲ୍ଲୀରେ ରହିବାକୁ ଦିଅ)
.....
3. हमें साइकिल चलाना नहीं आता, ... (ଆମକୁ ପାଦରେ ଚାଲିବାକୁ ଦିଅ)
.....
4. आज छुट्टी है, ... (ଆମକୁ ଫିଲ୍ମ ଦେଖିବାକୁ ଦିଅ)
.....
5. बच्चे की तबीयत ठीक है, ... (ତାକୁ ଆଇସ୍ଟିମ୍ ଖାଇବାକୁ ଦିଅ)
.....

ମତବ୍ୟ ଓ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ

1. ଉଚ୍ଚତି ଆବଶ୍ୟକ

(କ) ବନାନ

(ଖ) ବ୍ୟାକରଣ ବିନ୍ଦୁ

(ଗ) ସଂରଚନା

2. ଉତ୍ତର ପତ୍ରର ସାଧାରଣ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ

ଚମତ୍କାର	ଅତି ଉତ୍ତମ	ଉତ୍ତମ	ଭଲ	ଖରାପ (ଉଚ୍ଚତି ଆବଶ୍ୟକ)

ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକାରୀଙ୍କ ନାମ

ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକାରୀଙ୍କ ସ୍ୱାକ୍ଷର ଓ ତାରିଖ